



LIETUVOS Farmacijos žinios

Lithuanian Pharmaceutical News

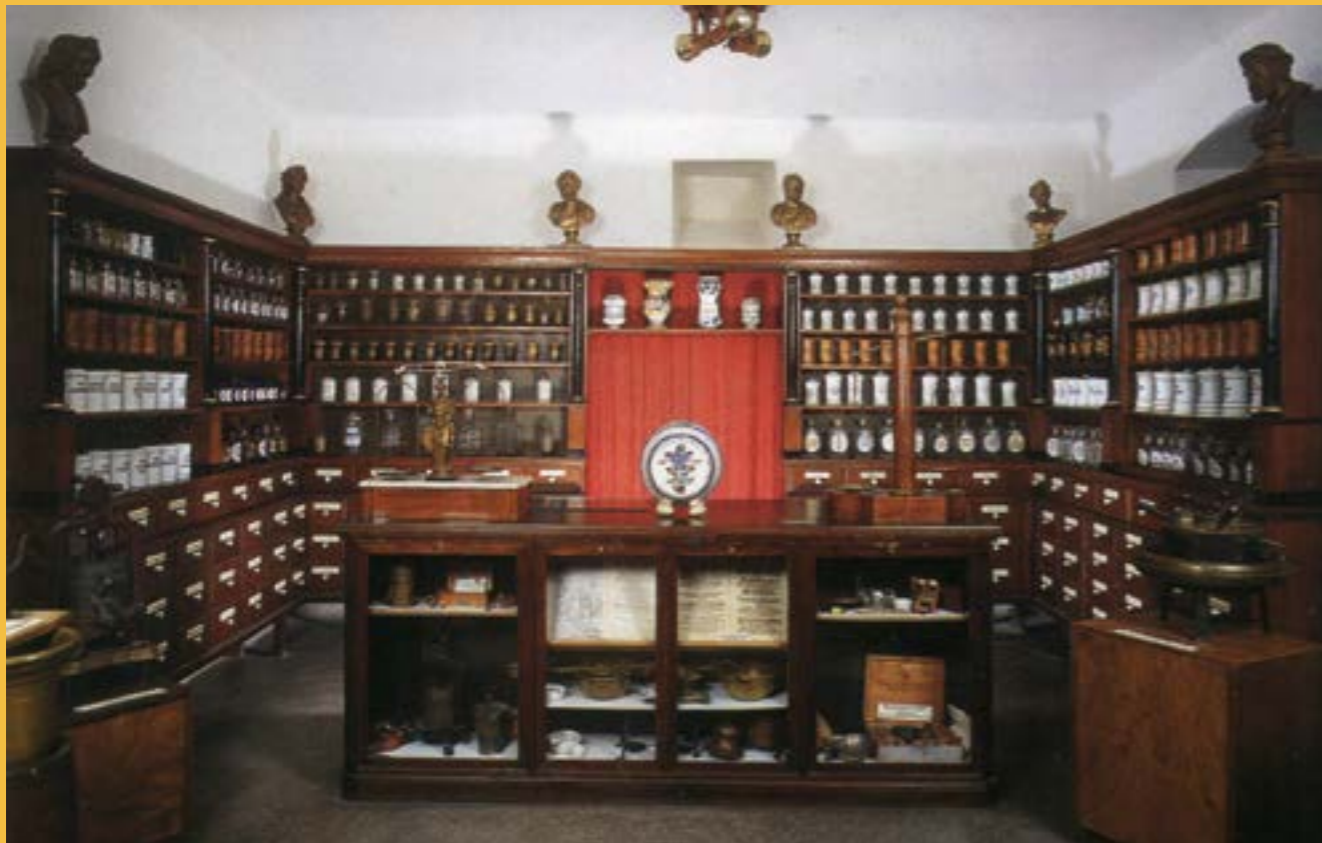


2019 m. Nr. 5-6 (260-261)



Lietuvos farmacininkų delegacija FIP kongrese

(plačiau 17 pusl.)



„Angelo“ farmacijos muziejus Soprone, įkurtas 1968 m.



Farmacijos muziejus Koszege, įkurtas 1980 m.

Iš knygos Vida Maria „Farmacijos muziejai – istorinės vaistinės Vengrijoje“, 1996.

Pro memoria		4
Minčių aruodas		6
Interviu su nauja mokslo daktare Indre Brazauskaite		8
Kas, kur, kada Nauji mokslo daktarai		10, 53
Farmacijos fakulteto naujienos		11
Nauji vaistai		12, 22
Iš LFS veiklos 79-asis FIP kongresas		17
Oficiali kronika		28, 32
Iš LFS veiklos LFS XXXIV suvažiavimo programa		30
Ką rašo spauda apie farmaciją		33
Išėjo Anapilin		38
Iš LFS veiklos Farmacijos dienos-2019		39
Kas, kur, kada		42
Jubiliejai		43
Ką rašė „Farmacijos žinios“ prieš 80 metus		46
Memuarai		55
Farmacijos muziejai		58

PIRMOSIOS PROFESINĖS FARMACIJOS DRAUGIJOS 200 METŲ SUKAKTIS



Johanas Fridrichas Volfgangas
(1775-1859)

Šiais metais sukako 160 metų nuo profesoriaus Johano Fridricho Volfgango mirties. Jis buvo pirmosios farmacijos profesinės organizacijos įkūrėjas. Malonu pažymėti tai, kad pirmosios farmacijos specialistų organizacijos ištakas siekia 1819 m. Dar 1805 m. įsteigtoje Vilniaus Medicinos draugijoje Vilniaus universiteto auklėtinio farmacijos magistro, farmacijos ir farmakologijos katedros prof. J. F. Volfgango iniciatyva 1819 m. gegužės 17 d. buvo įkurtas minėtos draugijos Farmacijos skyrius. Šio skyriaus valdybos pirmininku buvo išrinktas vaistininkas J. Gutas. Manau, kad žurnalo skaitytojams bus įdomu sužinoti, kokie gi buvo šios profesinės organizacijos uždaviniai. Medicinos istorikas S. Biziulevičius aprašė farmacijos skyriaus patvirtintose veiklos taisyklėse pagrindinius uždavinius:

- plėsti farmaciją ir glaudžiai su ja susijusius gamtos mokslus;
 - sudaryti sąlygas farmacijos srityje dirbantiems asmenims kelti savo profesinį lygį.
- Skyriaus nariai turi:**
- chemiškai tirti medžiagas, įeinančias į vaistų sudėtį (jų tarpe ir mineralinių versmių vandenis);
 - informuoti savo profesijos draugus apie atliktų laboratorijose stebėjimų rezultatus;
 - ieškoti naujų vaistų paruošimo būdų ir tobulinti žinomas;
 - ieškoti būdų gaminti tuos vaistus, kurie išrašomi iš užsienio ar toli esančių fabriku;
 - tirti įvairių prekybininkų parduodamas vaistingąsias

medžiagas, ypač deficitines. Ir, pastebėjus falsifikuotas, informuoti skyrių, kad būtų galima įspėti apie tai visuomenę;

f) daryti užsienio periodinių leidinių ištraukas, ypač liečiančias naujus pasiekimus farmacijoje, ir siųsti jas skyriui.

Šis skyrius taip pat turėjo rūpintis, kad plėstųsi farmakologijos kabinetas, kuriame semtis naujų žinių galės ne tik skyriaus nariai, bet ir plačioji visuomenė, besidominti farmacijos pasiekimais. Jame turėjo būti kaupiami augalų herbarai, farmacijoje vartojamų medžiagų bei preparatų pavyzdžiai.

Skyrius turėjo savo valdybą, galėjo šaukti skyriaus narių susirinkimus, spausdinti knygas ir žurnalus, palaikyti ryšius su kitomis draugijomis bei jų skyriais ir kt.

Sėkmingam darbui buvo užsibrėžta aplink save suburti ne tik Vilniaus, bet ir Kauno, Gardino, Mogiliovo, Vitebsko, Minsko miestų bei artimųjų gubernijų vaistininkus, užmegzti ryšius su Peterburgo farmacijos draugija. Tuo tikslu buvo išsiuntinėta skyriaus veiklos programa ir kvietimas dalyvauti darbe. Į skyriaus kvietimą daugelis vaistininkų gyvai atsiliepė ir ėmėsi darbo: sekė naujus farmacijos laimėjimus, patys esamomis sąlygomis vykdė eksperimentus bei stebėjimus, referavo apie juos skyriui. Tai buvo naujas svarbus žingsnis Lietuvos farmacijos istorijoje.

Lietuvos farmacijos sąjunga minėdama farmacijos draugijos įkūrimo 200 metų sukaktį surengė XXXIV LFS suvažiavimą ir tarptautinę konferenciją Vilniaus universitete, kuriame ilgus metus dirbo profesorius J. F. Volfgangas. Šios sukakties proga LFS Valdyba įsteigė J. F. Volfgango atminimo medalį, kuriuo bus apdovanojami farmacijai nusipelnę vaistininkai. LFS pastangomis atnaujintas prof. J. F. Volfgango antkapis amžino poilsio vietoje Vilniaus Rasų kapinėse.



„Lietuvos farmacijos žinios“ – Lietuvos farmacijos sąjungos periodinis žurnalas, skirtas farmacijos specialistams, tęsia „Farmacijos žinių“ (1923-1940) tradicijas

Vyr. redaktorius prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius

REDAKCINĖ KOLEGIJA

Vaist., gyd. Laimis Akramas, klinikinė farmacija, mikrobiologija; doc. dr. Zita Barsteigienė, farmakognozija; prof. dr. Jurga Bernatienė, vaistų technologija; prof. dr. Liudas Ivanauskas, toksikologinė chemija, vaistų technologija; doc. dr. Rimantas Klimas, vaistų technologija; prof. dr. Romaldas Mačiulaitis, klinikinė farmacija, farmakoterapija; doc. dr. Vaidas Skyrius, socialinė farmacija; dr. Regina Žukienė, farmacijos istorija, socialinė farmacija; dr. Jonas Grincevičius, socialinė farmacija; doc. dr. Raimondas Radžiūnas, socialinė farmacija.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS KONSULTANTAI

Doc. dr. Algis Baranauskas, socialinė farmacija; prof. dr. Jurga Bernatienė, vaistų technologija; doc. dr. Vidmantas Dirsė, organinė chemija; prof. dr. Valdas Jakštas, farmakognozija; doc. dr. Audronis Lukošius, farmakognozija; doc. dr. Rūta Marksienė, toksikologinė chemija; dr. Žydrūnas Martinėnas, vaistų technologija; vaist. Jadvyga Mikalauskienė, farmacijos istorija; prof. dr. Vilma Petrikaitė – vaistų chemija; prof. dr. Ona Ragažinskienė, farmakognozija; dr. Saulė Velžienė, vaistų technologija; vaist. Liudvikas Rulinskas, farmacijos istorija; vaist. Birutė Varanavičienė, klinikinė farmacija; vaist. Liudas Šlepikas, vaistų chemija.

REDAKCINĖS KOLEGIJOS GARBĖS NARIAI

Farm. dr. Juozas Kalvaitis, klinikinė farmacija, JAV, Čikaga; farm. dr. Algirdas Lukoševičius, klinikinė farmacija, JAV, Niujorkas; farm. dr. Algis Pliūra, vaistų informacija, JAV, Niujorkas; farm. dr. Jerzy Lazowski, onkologinė farmacija, Lenkija, Varšuva.

Leidėjo ir redakcijos adresas:

Viršuliškių g. 41-59, LT-05103 Vilnius,
tel. +370 687 144 74
El. paštas: taredas@gmail.com

Šiame leidinyje pateikta informacija skirta tik farmacijos ir medicinos specialistams.

Straipsnių autorių nuomonė gali nesutapti su redakcijos nuomone. Recenzuojame tik mokslinius straipsnius.

Rankraščių negražiname. Redakcija už reklamos turinį neatsako.

© „Lietuvos farmacijos žinios“
2019, Nr. 5-6 (260-261)

Numerį parengė LFS leidybos centras,
Viršuliškių g. 41-59, LT-05103 Vilnius

Tiražas: 200 egz.

Spausdino:
UAB „Regrafas“
Piliakalnio g. 3, Kaunas. LT-46224
Tel. (8-37) 44 11 11

MIELOS KOLEGĖS IR
MIELI KOLEGOS!



Sveikinu visus „Lietuvos farmacijos žinių“ žurnalo skaitytojus, sulaukus dvigubo žurnalo numerio, kuris išėjo iš spaudos 2019 metų spalio mėnesį.

Svarbu mums, vienos seniausių žmonijos istorijoje profesijų atstovams ypač jautriai ir atsakingai aptarnauti pacientus ir tuo būdu prisidėti prie mūsų profesijos prestižo kėlimo.

Žurnalo skaitytojams pristatome naujus mokslo daktarus, šiais metais apgynusius disertacijas. Pagal tradiciją pateikiama informacija ir fotoreportažas iš FIP kongreso įvykusio Abu Dabio mieste.

Šiame žurnalo numeryje Jūs rasite informaciją apie farmacijos sektoriaus aktualijas. Skaitytojams pateikiame fotoreportažą iš Farmacijos dienų-2019, kurio vyko Palūšėje.

Farmacijos istorijos mėgėjai galės susipažinti su „Farmacijos žinių“ žurnalo aprašomais įvykiais prieš 80 metų.

Žurnale patalpinta informacija apie įdomų farmacijos muziejų Johannesburge, Pietų Afrikos Respublikoje.

Tradiciškai pateikiama oficiali kronika. Pateikta informacija apie naujus vaistus, registruotus 2019 m. gegužės-birželio mėn. Lietuvoje.

Skaitytojams pateikiama istorinė medžiaga apie prof. Johaną Fridrichą Volfgangą, pirmosios profesinės farmacininkų draugijos įkūrėją, 160-ąsias jo mirties metines.

Laukiame naujų mūsų žurnalo skaitytojų, kurie perskaitę mūsų žurnalą sulauks naujų žinių šaltinio ir naujienų iš kolegų profesinės veiklos, ir farmacijos mokslo bei praktikos apžvalgos ir naudingų patarimų bei atsakymų į Jus dominančius klausimus.

Linkiu visiems mūsų žurnalo skaitytojams puikios sveikatos, sėkmės darbe ir asmeninės laimės per visus 2019 metus!

Pagarbiai,
prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius

Geriams būti geram ir geram būti negeriams – štai didžiausias gerumas.

Lao Dzė

Jei geru atsilyginsi už blogą, kuo už gera atsidėkosi?

Konfucijus

Iš tikro dosnus tas, kuris duoda iš to, kas jam pačiam priklauso.

Seneka

Gerumu ir pikčiausią žvėrį prisijaukinsi.

Vytautas Didysis

Gerbti reikia tą, kuris yra dosnus, o ne tą, kuris gali būti dosnus.

N. Makiavelis

Darydami gera geram žmogui, darome jį dar geresnį, bet piktas nuo jam daromų geradarybių tampa dar piktesnis.

B. Mikelandželas

Gera širdis — tikras auksas.

V. Šekspyras

Geriausias būdas prisiminti gerus darbus – juos kartoti.

F. Bekonas

Be tikėjimo žmogus negali pažinti nei tikrojo gėrio, nei teisingumo.

B. Paskalis

Kad būtume pakankamai geri, turime būti truputėlį geresni negu reikia.

K. Marivo

Dosnumui nereikia užmokesčio, jis visada pats save apdovanoja.

I. de Livris

Tiek protui nėra nieko per didelio, tiek gėriui nėra smulkmenų.

Žanas Polis

Nežinau jokių pranašumo požymių, išskyrus gerumą.

L. van Bethovenas

Elgdamiesi su artimaisiais taip, tarsi jie geresni negu iš tikrųjų, priverčiame juos tapti geresnius.

J. V. Gėtė

Į dovanojantį malonu žiūrėti taip pat, kaip ir į pačią dovaną.

J. V. Gėtė

Dosnumas, ypač lydymas nuolankumo, visada užkariauja širdis.

J. V. Gėtė

Stipresniojo grasinimas mane visados verčia pereiti į silpnojo pusę.

F. R. de Šatobrianas

Gėrį ir blogį reikia prisiminti amžinai. Gėrį – todėl, kad prisiminimas, jog mes jį kadaise iš kažko patyrėm, padaro mus kilnesnius. Blogį – todėl, kad nuo tos akimirkos, kai jį iš kažko patyrėm, privalome jausti pareigą seikėti už jį gėriu.

N. Gogolis

Gerasis susiranda Žemėje rojų, o piktasis čia iš anksto mėgaujasi savo pragaru.

H. Heinė

Užuojauta gyvūnams yra taip žmogui būdinga, jog galima tvirtinti: tas, kuris žiaurus gyvūnams, negali būti geras žmogus.

A. Šopenhaueris

Pirmiausia būkite geri; gerumas nuginkluoja daugumą žmonių.

Ž. B. Lakorderas

Būkite ne paprasčiausiai geri, o geri dėl ko nors.

H. D. Toras

Nepakanka nekenkti – reikia padėti savo broliams.

H. D. Madzinis

Koks gražus būna gyvenimas, jei padarai ką nors gera ir teisinga.

F. Dostojevskis

Nepakanka būti geram, dar reikia būti taktiškam.

A. F. Amjelis

Paremti geru žodžiu žmogų, patekusį į bėdą, dažnai svarbu taip pat kaip laiku perjungti geležinkelio iėšmą: vos vienas colis skiria katastrofą nuo sklandaus ir saugaus judėjimo per gyvenimą.

H. V. Bičeris

Visi nuostabūs jausmai pasaulyje sveria mažiau už vieną gerą darbą.

Dr. R. Lovelis

Žmonių neaukština priklausomybė rasei ar odos spalvai. Aukštesnis tas, kurio širdis dosnesnė ir protas blaivesnis.

R. G. Ingersolas

Buk geras ir stenkis, kad niekas nežinotų, jog tu geras.

L. Tolstojus

Iš knygos: „Išminties druska“, Aforizmų rinkinys, 1998.



Produktai imunitetui ir nuo peršalimo

Maisto papildai ir med. priemonės

Svarbu įvairi ir subalansuota mityba bei sveikas gyvenimo būdas. Negalima viršyti rekomenduojamos maisto papildų paros dozės. Maisto papildas negali būti vartojamas kaip maisto pakaitalas.

Interviu su nauja mokslų daktare INDRE BRAZAUSKAITE



„Lietuvos farmacijos žinių“ (LFŽ) žurnalo skaitytojams įdomu sužinoti kaip Jūs nusprendėte siekti mokslo daktaro laipsnio, nors dirbate praktinį darbą ne universitete?

Pirmiausiai noriu padėkoti ir pasidžiaugti, kad pasitaikė tokia galimybė pasidalinti savo istorija ir mintimis su skaitytojais. Tikiuosi, kad jums bus įdomu išgirsti mano istoriją.

Į klausimą, kodėl nusprendžiau siekti mokslo daktaro laipsnio, vienareikšmio atsakymo neturiu. Pirmiausia, man viena svarbiausių vertybių gyvenime yra judėjimas į priekį, arba kitaip pasakius, asmeninis tobulėjimas. Man ši vertybė gyvenime suteikia daugiau prasmės, o tuo laikotarpiu, kai priėmiau šį sprendimą, gyvenime norėjosi didesnių iššūkių. Antra, universitetams, ar aukštajam mokslui plačiąja prasme, visada jaučiau didelę pagarbą, kaip ir norą prisidėti prie edukacijos. Man atrodo, kad skirtingų veiklų derinimas gyvenime ar profesinėje praktikoje padeda įgauti asmeninio visapusiškumo, pamatyti skirtingas gyvenimo perspektyvas, be abejo, sutikti daugiau įdomių žmonių, jiems kažką duoti bei iš jų kažko išmokti.

Gal galėtumėte papasakoti, kokią temą Jūs nagrinėjote savo moksliniame darbe?

Darbo problematika yra gana artimai susijusi su farmacijos srities praktika, kalbant apie naujų produktų įvedimą į rinką, asortimento formavimą bei šių produktų vertinimą vartotojo požiūriu. Kadangi naujų produktų rinkoje randasi vis daugiau ir daugiau, o jie visi turi skirtingas charakteristikas, man įdomu buvo ištirti kokiomis komercinės aplinkos sąlygomis naujo produkto inovatyvumo lygis tam produktui atneša komercinę sėkmę.

Tyrime nagrinėjau, ar didesnis produkto inovatyvumas farmacijos versle nulemia komercinę sėkmę ir pasirodė, kad nėra vienareikšmio atsakymo. Tyrimo rezultatai parodė, kad tam tikromis komercinėmis sąlygomis, pavyzdžiui, jei produktai yra atstovaujami mažesnių, dažnai nišinių įmonių; aukšto apyvartumo pardavimų prasme, produktų kategorijose; arba, jei produktas yra sezoninis, aukštesnis naujo produkto inovatyvumas lemia komercinę sėkmę. Tačiau kitomis komercinėmis sąlygomis, pavyzdžiui, jei produktai yra atstovaujami didelių įmonių; esant intensyviame konkurencingumui produktų kategorijoje; kategorijoje esant privačiam vaistinių tinklo prekės ženklo produktams, komercinę sėkmę gali atnešti ir žemo inovatyvumo produktai.



Jaunoji mokslo daktarė Indrė Brazauskaitė su disertacijos ginimo tarybos nariais

Kalbant apie mokslinį darbą dažnai klausiama ar galima bus įdiegti į praktiką Jūsų tyrimo rezultatus?

Taip, šio klausimo sulaukiu dažnai ir jis man yra labai malonus. Galvodama apie problematiką, kurią norėčiau nagrinėti, visada norėjau tiesiogiai sieti teoriją ir praktiką. Gauti rezultatai jau yra naudojami vertinant naujų produktų bei tiekėjų potencialą didmenoje, formuojant asortimentą vaistinėse bei siekiant geriau nuspėti vartotojų elgseną tam tikrose produktų grupėse, ir todėl geriau ir efektyviau tenkinti vaistinės klientų poreikius.

Kur Jūs baigėte gimnaziją ir kokią specialybę pasirinkote studijoms?

Esu kaunietė, ir taip susiklostė, didžiąją mokslų patirtį čia ir įgijau. Baigiau Kauno Jėzuitų gimnaziją, kuri gal iš dalies man ir išugdė meilę mokslui ir norą šią sritį savo gyvenime turėti arti. Kai kas nors paklausia apie studijas, pasiūlau pasiimti spragėsių, nes istoriją ilga. Bakalauro ir magistro studijas baigiau tuometiniame Kauno Medicinos universitete, tai atitinkamai buvo visuomenės sveikatos ir sveikatos vadybos studijų programos. Gana anksti pradėjau dirbti farmacijos versle, todėl papildomai nusprendžiau įgyti dar vieną magistro laipsnį, kuris leistų praplėsti žinias verslo teorijoje – todėl baigiau verslo administravimo studijas Vytauto Didžiojo universitete. Tačiau po metų supratau, kad kažko gyvenime trūksta... Taip atsidūriau doktorantūros studijose ISM Vadybos ir Ekonomikos universitete, o šią dalį istorijos jūs jau skaitėte.

Jūsų darbinė veikla susijusi su farmacija. Kokie iššūkiai Lietuvos farmacijos sektoriuje, gerinant vaistų prieinamumą ir paslaugas gyventojams?

Pagalvojus, su kiek daug ir įvairių pokyčių ir iššūkių teko susidurti per pastaruosius dvejus metus, sunku rasti atsakymą. Turbūt visi galime sutikti, kad ypatingai dažni teisės aktų pasikeitimai mūsų sektoriuje įneša labai daug neaiškumo, visų energija nukreipiama prisitaikymui, todėl kartais per mažai koncentruojama naujų iniciatyvų vysty-

mui bei siekiui suteikti geresnės kokybės paslaugas gyventojams. Kartais tai nulemia ir bendrus sektoriaus iššūkius, tokius kaip geresnė farmacinė paslauga vaistinėje, bendras geresnis vaistų prieinamumas gyventojams bei, be abejo, inovatyvių vaistų kompensavimas pacientams, kuris leistų užtikrinti efektyvesnį pacientų gydymą.

Kiekvienas jaunas žmogus be tiesioginio darbo dar turi įvairių pomėgių. Taigi, gal galite trumpai papasakoti apie Jūsų hobi, arba, anot farmacijos mokslų daktarės Eugenijos Šimkūnaitės, svylą?

Laimę man suteikia savirealizacijos jausmas bei galimybė dalintis su aplinkiniais – istorijomis, žiniomis, veikla. Todėl tikriausiai mano svyla yra bendrumas ir praleistas laikas su žmonėmis bei naujos perspektyvos ir patyrimai gyvenime. Be abejo, kaip ir dauguma aplinkinių, mėgstu keliauti ir atrasti naujas vietas, domiuosi menu, todėl gana dažnai lankausi įvairiose parodose. Prieš metus, po iniciatyvos Pink Run, remiančios kovą su krūties vėžiu, atradau bėgimą, todėl nepaisydama oro, stengiuosi mėgautis bėgimu beveik kasdien – tai man pradeda išsigryninti mintis.

Ar patartumėte ir kitiems jauniems specialistams, dirbantiems praktinį darbą, atlikti mokslinius tyrimus apibendrinant juos daktaro disertacijoje?

Būtinai! Jei tik turėčiau galimybę grįžti laiku ir dar kartą rinktis, ar rašyti disertaciją, neabejotinai tai kartočiau. Žinios, kurias žmogus įgauna šioje kelionėje, yra neabejotinai naudingos, tačiau ne ką mažiau tai duoda ir asmenybės vystymuisi, pažiūrų išplėtimui bei suteikia laimės ir pilnatvės jausmą gyvenime.

Dėkoju jaunajai mokslų daktarei Indrei Brazauskaitei, pradėjusiai eiti Tamro Lietuva komercijos vadovės pareigas, už pareikštas mintis ir linkiu toliau semtis mokslų naujienų, suteikiančių atgaivą protui ir sėkmę profesinėje veikloje.

LFŽ žurnalo redaktorius
Prof. habil dr. Eduardas Tarasevičius

NAUJI MOKSLO DAKTARAI

● 2019 m. liepos 2 d. doktorantė **Indrė Brazauskaitė** apgynė mokslo daktarės disertaciją **ISM Vadybos ir ekonomikos universitete.**

Disertacijos tema:

Naujo produkto inovatyvumo įtaka padavimų rezultatams mažmeninėje prekyboje: moderuojantis komercinės aplinkos poveikis

The impact of new product innovativeness on its performance in retail: moderating role of commercial environment

Mokslų šaka: Socialiniai mokslai

Parengta institucijoje: ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas

Mokslinis vadovas: Prof. dr. Viltė Auruškevičienė (ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, socialiniai mokslai, vadyba – S 003)

Mokslinis konsultantas: Dr. Evaldas Vaičiukynas (Kauno technologijos universitetas, fizikos mokslai, informatika – N 009)

LT

Pripažįstama, kad inovacijos yra vienas iš pagrindinių ekonomikos augimo variklių, o inovatyvių produktų kūrimas bei įvedimas į rinką yra verslo augimo šaltinis. Todėl inovacijos tapo svarbiu reikalavimu įmonėms, norinčioms sėkmingai konkuruoti rinkoje, o inovatyvių produktų ir jų pardavimų rezultatų ryšys bei komercinės aplinkos poveikis, ėmė vystytis kaip santykinai nauja mokslinių tyrimų tematika.

Disertacijoje tiriama naujo produkto inovatyvumo ir jo pardavimų rezultatų ryšys. Nors šis ryšys praityje tyrinėtus, tyrimų rezultatai išlieka prieštaringi. Mokslininkai atkreipia dėmesį, kad ryšys tarp produkto inovatyvumo ir jo pardavimų rezultatų neturėtų būti tiriamas izoliuotai, o prieštaringi šio ryšio vertinimai praityje gali būti nulemti komercinės aplinkos konteksto.

Pagrindinis šios disertacijos tikslas yra atskleisti, kaip produkto inovatyvumo ir jo pardavimų rezultatų ryšį veikia komercinė aplinka. Hipotezių testavimui naudojami antriniai duomenys – tai naujų produktų, trejų metų laikotarpyje įvestų į mažmeninės įmonės asortimentą pardavimų rezultatų vystymasis. Duomenims analizuoti taikyta regresinė analizė, atliekama Gretl ir SPSS 24 statistinėmis programomis.

Disertacijos naujumas yra keleriopas. Visų pirma disertacijoje yra pagrindžiamas ir empiriškai įvertinamas moderuojantis komercinės aplinkos poveikis produkto inovatyvumo ir jo pardavimų rezultatų ryšiui. Antra, disertacijoje pristatoma integruota komercinės aplinkos

kaip produkto inovacijų konteksto conceptualizacija, apimanti rinkos savybes, naują produktą atstovaujančios įmonės savybes ir mažmeninio produktų kategorijų valdymo sprendimus. Trečia, disertacijoje pasiūlytas prognozuojantis sprendimų medžio modelis, skirtas naujo produkto potencialui įvertinti.

EN

It is recognized that innovation is a key driver of economic growth. The development and launch of product innovations is the source of business growth. Innovation management has become a basic requirement for companies, willing to compete in the market successfully which formed relatively new stream of research which aims to link innovation with sales performance, along with evaluation of commercial environment.

This dissertation explores innovativeness – sales performance linkage. Although this linkage has already been explored by previous studies, results remain contradictory. Scholars suggest that contradictory findings may exist because the innovativeness – sales performance link does not exist in vacuum. Thus, inconsistency of previous findings can be conditioned by commercial environment as a context to the linkage.

Aim of this dissertation is to reveal how innovativeness – sales performance linkage is influenced by commercial environment. Secondary data is used to test the hypothesis – sales performance of new products, introduced to retailer's assortment during three year period is analyzed. Regression analysis is performed, using statistical packages Gretl and SPSS 24.

Contribution of this dissertation is multiple. First, moderating role of commercial environment to innovativeness – performance linkage is justified and empirically tested. Secondly, dissertation provides a comprehensive and integral conceptualization of commercial environment, which is defined from the perspectives of marketplace characteristics, company's characteristics and retailer's category management decisions. Third, dissertation proposes a forecasting tool - decision tree model for new product's potential evaluation.



LFS sveikina naują mokslo daktarę ir linki tolimesnės sėkmės mokslinėje ir pedagoginėje veikloje!

LFS Valdyba

SVEIKINIMAI FF ABSOLVENTAMS

Lietuvos farmacijos sąjungos (LFS) Valdyba nuoširdžiai sveikina 2019 metų farmacijos fakulteto farmacijos vientisųjų studijų studentus, išlaikiusius baigiamąjį egzaminą farmacijos magistro kvalifikaciniam laipsniui gauti ir vaistininko profesinei kvalifikacijai įgyti ir linki geros kloties būsimoje profesinėje veikloje.



1. Rugilei Okulevičiutei - su pagyrimu
2. Gabrielei Vilkykytei - su pagyrimu
3. Benui Alkauskui
4. Deimantui Auškalniui
5. Albertui Babajev
6. Miglei Baltrukonytei
7. Deividui Baradinskui
8. Gabrielei Bartulytei
9. Modestai Bezaraitei
10. Samantai Bočkutei
11. Agnei Brazaitytei
12. Birutei Bubulytei
13. Viktorijai Butrimaitei
14. Lukui Būdai
15. Džiuljetai Chostegian
16. Agnei Cibulskytei
17. Andriui Daukšui
18. Augustei Dobilienei
19. Paulinai Domskytei
20. Karolinai Drazdauskaitei
21. Kornelijai Eitutytei
22. Tautvydui Endriukaičiui
23. Mildai Fabijanskaitei
24. Gintui Gerveliui
25. Gretai Granskaitei - Morkūnienei

26. Mindaugui Gudauskui
27. Ievai Gudžinskaitei
28. Gabijai Gulbinaitei
29. Silvijai Jagminaitei
30. Julijai Jakubavičiutei
31. Egidijai Jankauskaitei
32. Arūnui Jankauskui
33. Raimondai Jazokaitei
34. Laurynai Juozaitytei
35. Julijai Jurgaitytei
36. Tomui Jurkštui
37. Uršulei Kalvaitytei
38. Pauliui Kantakevičiui
39. Monikai Karaliūnaitei
40. Dovilei Karosevičiutei
41. Viltei Karpinskaitei
42. Dovilei Keršytei
43. Karinai Kiseliovai
44. Ritai Koškinaitei
45. Edvinui Kozak
46. Ramintai Kudzevičiutei
47. Dovilei Kuklerytei
48. Gretai Kuraitei
49. Evelinai Laurinavičiutei
50. Jonui Leonavičiui

51. Adomui Liutkui
52. Mildai Lukošaitytei
53. Simonai Mačiulskaitėi
54. Gretai Maksimavičiutei
55. Jokūbui Malikėnui
56. Eglei Matuliauskaitei-Naudžiūnienei
57. Karolinai Mickutei
58. Juditai Morkytei
59. Vilmantei Mostautienei
60. Milanai Nester
61. Aurelijai Nikaitei
62. Vaivai Novogreckaitei
63. Saulei Pabricaitei
64. Gintarei Pavalkytei
65. Justui Pečiulaičiui
66. Faustai Petrauskaitei
67. Gretai Pilvenytei
68. Linai Pitkauskaitei
69. Monikai Pucėtaitei
70. Dovilei Pokaitei
71. Monikai Pūraitei
72. Brigitai Ragelytei
73. Marijai Ramanauskaitei
74. Laurynui Rūkui
75. Ugnei Saliamoraitei
76. Agnei Salokaitei
77. Gintarei Simanauskaitei
78. Miglei Sirtautaitėi
79. Audriui Skrinaskai
80. Agnei Stankaitytei
81. Andriui Staugaičiui
82. Airidui Stepanavičiui
83. Erikai Straigytei
84. Evaldui Šauliui
85. Severinai Šaulytei
86. Miglei Ščerbinskaitei
87. Ramunei Štrimaitytei
88. Gretai Totilytei
89. Ievai Tušaitėi
90. Simonai Usytei
91. Rimantei Valuckytei
92. Brigitai Venclovaitei
93. Aistei Volungevičiutei
94. Akvilei Zieniutei
95. Raimondai Židonytei
96. Kristinai Žymančiutei

Rektorius prof. Remigijus Žaliūnas



**VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ REGISTRAVIMO IR
PERREGISTRAVIMO**

2019 m. gegužės 14 d. Nr. (1.4)1A-730
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 14 straipsnio 4 dalimi bei atsižvelgdamas į Vaistų registracijos tarybos 2019 m. balandžio 19 d. posėdžio pasiūlymą (reg. 2019 m. balandžio 30 d. Nr. (1.81)R5-528):

1. Tvirtinu:

1.1. Vaistinių preparatų, kurių su paraiška registruoti vaistinių preparatų pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama);

1.2. Vaistinių preparatų, kurių naudos ir rizikos santykis buvo įvertintas teigiamai bei su paraiška perregistruoti vaistinių preparatų pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama).

2. Registruoju šio įsakymo 1.1 papunktyje nurodytą vaistinių preparatą.

3. Perregistruoju šio įsakymo 1.2 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

4. Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Viršininkas

Gytis Andrulionis

PATVIRTINTA
Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos
prie Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijos viršininko
2019 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. (1.4)1A-730

**VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ SU PARAIŠKA REGISTRUOTI
VAISTINIŲ PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA
ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Diazoto oksidas Gaschema 100 % suskystintosios medicininės dujos	Diazoto oksidas	Dujų balionėlis (10 l, 40 l, 50 l) N1	LT/1/19/4385/001- LT/1/19/4385/003	UAB „Gaschema“, Lietuva	Rp.

**VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ NAUDOS IR RIZIKOS SANTYKIS BUVO
ĮVERTINTAS TEIGIAMAI BEI SU PARAIŠKA PERREGISTRUOTI VAISTINIŲ
PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA ATITINKA
NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Avodele 0,75 mg tabletės	Levonorgestrelis	Lizdinė plokštelė, N2	LT/1/14/3497/001	UAB „Inteli Generics Nord“, Lietuva	Nerp.
2.	Avodele 1,5 mg tabletės		Lizdinė plokštelė, N1	LT/1/14/3497/002		
3.	oktiseptas 1 mg/20 mg/ml odos tirpalas	Oktenidino dihidrochloridas/ Fenoksietanolis	Buteliukas su purškalo pompa ar be jos (50 ml, 250 ml, 500 ml, 1000 ml), N1	LT/1/14/3640/001- LT/1/14/3640/005	UAB Apiterapija, Lietuva	Nerp.
4.	Mialdex 25 mg plėvele dengtos tabletės	Deksketoprofenas	Lizdinė plokštelė N10	LT/1/14/3500/003	UAB „INTELI GENERICS NORD“, Lietuva	Nerp.
			Lizdinė plokštelė N20, N500	LT/1/14/3500/001- LT/1/14/3500/002		Rp.

**VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ REGISTRAVIMO IR
PERREGISTRAVIMO**

2019 m. gegužės 17 d. Nr. (1.4)1A-745
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 14 straipsnio 4 dalimi bei atsižvelgdamas į Savitarpio pripažinimo ir decentralizuotos procedūrų skyriaus 2019 m. balandžio 30 d. pasiūlymą Nr. (1.81)R5-530:

1. Tvirtinu:

1.1. Vaistinių preparatų, kurių su paraiška registruoti vaistinių preparatų pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama);

1.2. Vaistinių preparatų, kurių naudos ir rizikos santykis buvo įvertintas teigiamai bei su paraiška perregistruoti vaistinių preparatų pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama).

2. Registruoju šio įsakymo 1.1 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

3. Perregistruoju šio įsakymo 1.2 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

4. Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Viršininkas

Gytis Andrulionis



PATVIRTINTA
Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos
prie Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijos viršininko
2019 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. (1.4)IA-745

VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ SU PARAIŠKA REGISTRUOTI
VAISTINIŲ PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA
ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrasis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Avidia 500 mg/125 mg plėvele dengtos tabletės	Amoksicilinas / Klavulano rūgštis	Lizdinė plokštelė N4, N5, N6, N10, N12, N14, N15, N16, N18, N20, N21, N24, N30, N36, N42, N48, N54, N60, N66, N72, N78, N84, N90, N96, N100, N500	LT/1/19/4386/001 - LT/1/19/4386/026	Medana Pharma SA, Lenkija	Rp.
2.	Avidia 875 mg/125 mg plėvele dengtos tabletės		Lizdinė plokštelė N4, N5, N6, N10, N12, N14, N15, N16, N18, N20, N21, N24, N30, N36, N42, N48, N54, N60, N66, N72, N78, N84, N90, N96, N100, N500	LT/1/19/4387/001 - LT/1/19/4387/026		
3.	Exolorfin 50 mg/ml vaistinis nagų lakas	Amorolfinas	Buteliukas (2,5 ml), 30 valomųjų tamponų, 10 mentelių ir 30 nagų dildžių N1 Buteliukas (3 ml), 30 valomųjų tamponų, 10 mentelių ir 30 nagų dildžių N1; Buteliukas (5 ml), 30 valomųjų tamponų, 10 mentelių ir 30 nagų dildžių N1	LT/1/19/4388/001 - LT/1/19/4388/003	Sandoz d.d., Slovėnija	Rp.
4.	Melphalan Pharmexon 50 mg milteliai ir tirpiklis injekciniam ar infuziniam tirpalui	Melfalanas	Miltelių flakonas ir tirpiklio flakonas (10 ml) N1	LT/1/19/4389/001	Pharmexon Consulting s.r.o, Ćekija	Rp.
5.	Norepinephrine Sintetica 0,1 mg/ml infuzinis tirpalas	Norepinefrinas	Flakonas (50 ml) N1	LT/1/19/4390/001	Sintetica GmbH, Vokietija	Rp.
6.	Norepinephrine Sintetica 0,2 mg/ml infuzinis tirpalas		Flakonas (50 ml) N1	LT/1/19/4391/001		

7.	Norepinephrine Sintetica 1 mg/ml koncentratas infuziniam tirpalui		Ampulė (1 ml, 4 ml, 10 ml) N10	LT/1/19/4392/001 - LT/1/19/4392/003		
----	---	--	--------------------------------	-------------------------------------	--	--

VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ NAUDOS IR RIZIKOS SANTYKIS BUVO ĮVERTINTAS TEIGIAMAI BEI SU PARAIŠKA PERREGISTRUOTI VAISTINIŲ PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrasis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Anastrozole Accord 1 mg plėvele dengtos tabletės	Anastrozolas	Lizdinė plokštelė N10, N14, N20, N28, N30, N50, N56, N60, N84, N90, N98, N100, N300	LT/1/09/1447/001 - LT/1/09/1447/013	Accord Healthcare B.V., Nyderlandai	Rp.
2.	Sollazon 50 mg tabletės	Cilostazolas	Lizdinė plokštelė N28, N56, N98	LT/1/14/3495/001 - LT/1/14/3495/002, LT/1/14/3495/005	EGIS Pharmaceuticals PLC, Vengrija	Rp.
3.	Sollazon 100 mg tabletės		Lizdinė plokštelė N28, N56, N98	LT/1/14/3495/003 - LT/1/14/3495/004, LT/1/14/3495/006		

VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ REGISTRAVIMO IR
PERREGISTRAVIMO

2019 m. gegužės 27 d. Nr. (1.4)IA-784
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 14 straipsnio 4 dalimi bei atsižvelgdamas į Savitarpio pripažinimo ir decentralizuotos procedūrų skyriaus 2019 m. gegužės 16 d. pasiūlymą Nr. (1.81)R5-572:

1. Tvirtinu:

1.1. Vaistinių preparatų, kurių su paraiška registruoti vaistinių preparatų pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama);

1.2. Vaistinių preparatų, kurių naudos ir rizikos santykis buvo įvertintas teigiamai bei su paraiška perregistruoti vaistinių preparatų pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama).

2. Registruoju šio įsakymo 1.1 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

3. Perregistruoju šio įsakymo 1.2 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

4. Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Viršininkas

Gytis Andrulionis

VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ SU PARAIŠKA REGISTRUOTI
VAISTINIŲ PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA
ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Allopurinol Accord 100 mg tabletės	Alopurinolis	Lizdinė plokštelė N25, N28, N30, N50, N60, N90, N100	LT/1/19/4393/001- LT/1/19/4393/007	Accord Healthcare B.V., Nyderlandai	Rp.
2.	Allopurinol Accord 300 mg tabletės		Lizdinė plokštelė N25, N28, N30, N50, N60, N90, N100	LT/1/19/4394/001- LT/1/19/4394/007		
3.	CANEPHRON INTENS dengtos tabletės	Širdažolių žolė / Gelsvių šaknys / Rozmarinų lapai	Lizdinė plokštelė N30, N60, N90	LT/1/19/4395/001- LT/1/19/4395/003	BIONORICA SE, Vokietija	Nerp.

VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ NAUDOS IR RIZIKOS SANTYKIS BUVO
IVERTINTAS TEIGIAMAI BEI SU PARAIŠKA PERREGISTRUOTI VAISTINIŲ
PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA ATITINKA
NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Aripiprazole Teva 15 mg tabletės	Aripiprazolas	Lizdinė plokštelė N7, N14, N28, N30, N49, N56, N60, N98, N100 Dalomoji lizdinė plokštelė N7x1, N14x1, N28x1, N56x1, N98x1 Buteliukas N100	LT/1/15/3719/015- LT/1/15/3719/023 LT/1/15/3719/024- LT/1/15/3719/028 LT/1/15/3719/030	Teva B.V., Nyderlandai	Rp.
2.	Elistrel 1500 mikrogramų tabletė	Levonorgestrelis	Lizdinė plokštelė N1	LT/1/13/3468/001	UAB „Orivas“, Lietuva	Nerp.
3.	Fluorouracil Accord 50 mg/ml injekcinis ar infuzinis tirpalas	Fluorouracilas	Flakonas (5 ml, 10 ml, 20 ml, 100 ml, 50 ml) N1	LT/1/10/2109/001- LT/1/10/2109/005	Accord Healthcare B.V., Nyderlandai	Rp.
4.	Humulin N 100 TV/ml injekcinė suspensija užtaise	Žmogaus insulinas	Užtaisas (3 ml) N5, N10	LT/1/18/4184/009- LT/1/18/4184/010	Eli Lilly Nederland B.V., Nyderlandai	Rp.
5.	Humulin N KwikPen 100 TV/ml injekcinė suspensija užpildytame švirkštiklyje		Užpildytas švirkštiklis (3 ml) N5, N6, N10 (2x5)	LT/1/18/4184/006- LT/1/18/4184/008		
6.	Humulin R 100 TV/ml injekcinis tirpalas užtaise		Užtaisas (3 ml) N5, N10	LT/1/18/4184/011- LT/1/18/4184/012		
7.	Sevelamer carbonate Sandoz 800 mg plėvele dengtos tabletės	Sevelameras	Buteliukas N180, N200, N210, N360 (2x180), N400 (2x200), N420 (2x210), N540 (3x180), N600 (3x200), N630 (3x210)	LT/1/14/3612/001- LT/1/14/3612/009	Sandoz d.d., Slovėnija	Rp.

79-ASIS PASAULINIS TARPTAUTINĖS FARMACIJOS FEDERACIJOS (FIP) FARMACIJOS MOKSLŲ IR PRAKTIKOS KONGRESAS IR JUNGTINIŲ ARABŲ EMIRATŲ FARMACIJA

Eduardas Tarasevičius

Šių metų rugsėjo 22 - 26 d. Jungtinių Arabų Emyratų (JAE) sostinėje Abu Dabyje vyko Pasaulinis Farmacijos mokslų ir praktikos kongresas, kurį organizavo Tarptautinė farmacijos federacija (FIP) ir Emyratų farmacijos draugija. Jungtiniai Arabų Emyratai – valstybė, susiformavusi XIX a. kaip britų kolonijinės politikos pasekmė, o nepriklausoma valstybe tapo 1971 m., kai nepriklausomi septyni emyratai, vadovaujant Abu Dabiui, suformavo tarpusavio sąjungą. Taip gimė JAE. Sostinėje gyvena apie 1,5 mln. gyventojų, iš jų 80 procentų yra imigrantai. Abu Dabis yra finansinis, transporto ir komunikacijų centras. Atskridę į tarptautinį oro uostą, viešbutį pasiekėme po vidurnakčio. Čia ir naktį oro temperatūra siekė 30 laipsnių, o dieną termometro stulpelis pakildavo iki 40. Gelbėjo visur esantys kondicionieriai. Iš Lietuvos vyko 27 vaistininkų grupė, kurią organizavo LFS. Be to, iš Lietuvos buvo atvykę Vilniaus universiteto ir LSMU mokslininkai ir jų globojami vaistininkai. Į kongresą atvyko farmacijos mokslų ir praktikos specialistai iš daugiau kaip 100 šalių.

Pagal tradiciją prieš oficialų kongreso atidarymą vyko FIP Tarybos posėdis, kuriame dalyvavo ir LFS prezidentas prof. Eduardas Tarasevičius. Šis posėdis prasidėjo rugsėjo 21 d. ir buvo tęsiamas ir rugsėjo 22 d., ir rugsėjo 26 d. Tarybos darbe dalyvavo 144 farmacijos organizacijų vadovai, FIP Valdybos nariai, Tarptautinių organizacijų stebėtojai. Posėdžiui vadovavo FIP prezidentas Dominique Jordan ir FIP vykdančioji vadovė Catherine Duggan. Posėdį pradėjo FIP prezidentas, padaręs pranešimą apie FIP veiklą per praėjusius metus. Po jo kalbėjo FIP farmacijos mokslų ir praktikos komisijų vadovai. FIP Valdybą sudaro prezidentas, 7 prezidento pavaduotojai, farmacijos mokslų komisijos vadovas, farmacijos praktikos komisijos vadovas, mokslinis sekretorius, profesinis sekretorius, FIP mokymo vadovas, FIP vykdančysis vadovas bei praėjusios kadencijos prezidentas. Taryba patvirtino FIP mokslinio sekretoriaus kandidatūrą.

Juo tapo prof. Giovanni Pauletti iš JAV. Tarybos posėdyje buvo balsuojama priimant naujus FIP narius. Jais tapo Bulgarijos, Haičio, Kuveito, Malazijos ir Jemeno farmacijos organizacijos. Stebėtojo statusą gavo frankofoninių šalių tarptautinė farmacininkų organizacija. Taryba patvirtino FIP individualių narių metinį mokestį, kuris ateinančioms metams padidėjo 2 eurai ir pasiekė 100 eurų. Patvirtinta FIP 2018 metų pajamų ir išlaidų ataskaita, auditoriaus ataskaita bei 2020 metų biudžetas, kurio pajamos sudarys 4069 tūkstančius eurų. FIP narių-organizacijų metiniai mokesčiai nustatomi atsižvelgiant į šalies bendrąjį vidaus produktą ir pajamas, tenkančias vienam gyventojui, perkamosios galios paritetą ir vaistininkų skaičių organizacijoje. Posėdžio metu buvo patvirtintas FIP pareiškimas „Vaistininkai, palaikantys moteris ir atsakingą vaistų vartojimą, įgauna neoficialių globėjų pareigas“, o taip pat buvo apsvarstyta FIP pareiškimo „Vaistininkų vaidmuo neužkrečiamų ligų gydyme“ projektas. FIP Taryba patvirtino bendrą pareiškimą su Pasauline savigydybos federacija (GSCF) „Atsakinga ir efektyvi savigydyba“. Tarybos nariai susipažino su FIP Valdybos bendradarbiavimu su Pasaulio sveikatos organizacija (PSO). Tarybos nariai iš klausė Amerikos, Afrikos, Azijos ir EMRO regioninių forumų veiklos ataskaitas. Taryba paskelbė PSO patvirtintų pasaulinių atmintinų sveikatos dienų sąrašą ir kviečia visų šalių vaistininkus aktyviai dalyvauti pažymint šias dienas nacionaliniame lygmenyje. Kongreso metu buvo iškilmingai pažymėta pasaulinė vaistininkų diena – rugsėjo 25-oji, kurios tema buvo „Saugūs ir efektyvūs vaistai kiekvienam pacientui“. O ateinančioms metams Pasaulinės vaistininkų dienos šūkis bus „Gerinkime žmonių sveikatą visame pasaulyje“. Posėdžio metu buvo paskelbta, kad 2020 m. FIP 80-asis kongresas vyks Ispanijoje Sevilijos mieste. 2021 m. Australijos farmacijos draugija, Australijos ligoninių vaistininkų draugija ir Australijos farmacijos mokslų asociacija nutarė pakviesti viso pasaulio vaistininkus į FIP

kongresą, vyksiantį Brisbadeno mieste. O būsimą FIP kongreso vietą 2022 metais – tai Pietų Afrikos Respublika (PAR) Keiptauno miestas. Rugsėjo 22 d. vyko iškilmingas kongreso atidarymas, kuriame dalyvavo visi atvykę vaistininkai ir juos lydintys asmenys. Po FIP prezidento Dominique Jordan sveikinimo ir Emyratų farmacijos draugijos prezidentės Mariam Galadari pranešimo buvo įteikti apdovanojimai žymiems farmacijos mokslininkams ir praktikams iš įvairių pasaulio šalių. Pasibaigus oficialiai kongreso atidarymo daliai tradicinė kongreso dalyvių susitikimo vakaronė vyko parodų salėje, kur galima buvo susipažinti su parodos eksponatais ir pasivaizinti gaivinančiais gėrimais. Kitą dieną prasidėjo kongreso darbas sesijose. Jos buvo suskirstytas į keturias grupes pagal šias tematikas:

A. Naujos mokslo, praktikos ir švietimo tendencijos.

B. Nauji vaidmenys, galimybės ir atsakomybė.

C. Sveikata dabar - atsakas į šiandienos iššūkius.

D. Specialių interesų taikiniai.

Pirmoji sesija buvo skirta Jungtinių Emiratų ir šio regiono šalių farmacijos sistemų pristatymui. Pranešime buvo pažymėta, kad JAE dirba 11459 licencijuoti farmacijos specialistai. Dauguma šių specialistų farmacijos studijas yra baigę užsienyje, nes vaistininko profesija šioje šalyje nėra labai populiari tarp vietos gyventojų. Šalyje yra 1400 vaistinių, iš jų apie 350 Dubajuje

Jungtinių Arabų Emiratų vaistinės gali priklausyti ne vaistininkams, bet jas turi valdyti vaistininkai. Daugelis vaistinių teikia paslaugas 24 valandas per parą. Šios vaistinės privalo turėti licencijuotą vaistininką, budintį 24 valandas per parą, visas savaitės dienas. Reikalingas ekranas, nurodantis, kad vaistinė veikia visą parą, ant tinkamų vaistinių durų. Visą parą dirbančių vaistinių sąrašas yra prieinamas visuomenei vietiniuose laikraščiuose arba internete sveikatos priežiūros įstaigų svetainėse. Arabų šalių ligoninių vaistinėse paslaugos paprastai teikiamos 24 valandas per parą.

JAE yra 7 farmacijos mokyklos. Pirmoji farmacijos kolegija buvo Dubajuje, įsteigta 1992 m. Ji veikia kaip privatus institutas ir siūlo vieną bakalauro ir dvi magistro laipsnio programas

vaistų gamybos ir klinikinės farmacijos bei vaistinės praktikos srityje.

Ypač svarbi buvo farmacijos politikai skirta sesija, pavadinta “Pirminės sveikatos priežiūros stiprinimas maksimaliai padidinant vaistininkų vaidmenį”. Buvo priminta Astanoje 2018 m. įvykusioje konferencijoje priimta deklaracija apie pirminę sveikatos priežiūrą. Pranešėjai kalbėjo apie būtinumą atnaujinti pirminę sveikatos priežiūrą ir apie prevencinių priemonių diegimą senėjančiame pasaulyje. Ypatingai buvo pabrėžiamas vaistininkų vaidmuo šiose srityse.

Žurnalo skaitytojams pateikiame įdomiausių pranešimų temas, kurios buvo aptariamoms šiame kongrese. A grupės tematikoje kalbėta apie farmacijos studijų evoliuciją, apie vaistininko vaidmenį medicinos prietaisų pritaikyme, apie ląstelių genų terapijos iššūkius, apie internetinės farmacijos naudą ir pavojus, apie 3D printerių naudojimą ateities vaistinėje. B grupės tematika buvo skirta vaistininko veiklos pokyčiams, nukreipiant ją į farmacinę rūpybą, į profesinių žaidimų meistriškumą, į vaistininkų vaidmenį ugdant moterų kompetenciją sveikatinimo srityje, į kompleksinį klinikinių problemų sprendimą, į vaistininko, kaip vaistų eksperto, vaidmenį. C grupės tematikos pranešimai buvo skirti antimikrobinei rezistencijai ir aplinkos taršai vaistų atliekomis, pabėgėlių problemoms, moterų vaidmeniui farmacijos moksle ir praktikoje, tinkamam antibiotikų vartojimui, klinikinės farmacijos diegimui, žaliosios farmacijos ir etikos problemoms, pacientų mokymams, vaistinės darbo kokybės vertinimui. D grupės tematika apėmė jaunųjų vaistininkų grupės problemas, mokslo pasiekimų ir verslumo diegimą mokymo procese, visuomenės vaistinių veiklos tobulinimą, farmacijos pramonės ir mokslų pasiekimų pristatymą, vaistų prieinamumo problemas, FIP Bazelio pareiškimo dėl ligoninių vaistinių apžvalgą, vakcinacijos diegimo vaistinėse apžvalgą, inovacijas karinėje farmacijoje, humanitarines ir ypatingų situacijų farmacijos problemas. FIP kongreso metu vyko 8-asis farmakotechnikų simpoziumas, skirtas šių specialistų kompetencijai ir vaidmeniui vaistinėje aptarti. Be to, kongreso metu dvi dienas vyko farmacijos istorijai ir paveldui skirta sesija. Kongreso metu vyko gausus stendinių pranešimų pristatymas.

FIP 79-OJO KONGRESO FOTOREPORTAŽAS





FOTOREPORTAŽAS



FOTOREPORTAŽAS





FIP 79-OJO KONGRESO FOTOREPORTAŽAS



VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS VIRŠININKAS

ĮSAKYMAS DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ REGISTRAVIMO IR PERREGISTRAVIMO

2019 m. birželio 10 d. Nr. (1.4)IA-847
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 14 straipsnio 4 dalimi bei atsižvelgdamas į Savitarpio pripažinimo ir decentralizuotos procedūrų skyriaus 2019 m. gegužės 29 d. pasiūlymą Nr. (1.81)R5-614:

1. Tvirtinu:

1.1. Vaistinių preparatų, kurių su paraiška registruoti vaistinį preparatą pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama);

1.2. Vaistinių preparatų, kurių naudos ir rizikos santykis buvo įvertintas teigiamai bei su paraiška perregistruoti vaistinį preparatą pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama).

2. Registruoju šio įsakymo 1.1 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

3. Perregistruoju šio įsakymo 1.2 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

4. Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Viršininkas

Gytis Andrulionis

PATVIRTINTA

Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos
prie Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijos viršininko
2019 m. birželio 10 d. įsakymu Nr. (1.4)IA-847

VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ SU PARAIŠKA REGISTRUOTI VAISTINĮ PREPARATĄ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Febuxostat Universal Farma 80 mg plėvele dengtos tabletės	Febuksostatas	Lizdinė plokštelė N14, N28, N42, N56, N84, N98	LT/1/19/4396/001 LT/1/19/4396/006	Universal Farma, S.L., Ispanija	Rp.
2.	Febuxostat Universal Farma 120 mg plėvele dengtos tabletės	Febuksostatas	Lizdinė plokštelė N14, N28, N42, N56, N84, N98	LT/1/19/4397/001 LT/1/19/4397/006	Universal Farma, S.L., Ispanija	Rp.
3.	Midazolam Baxter 1 mg/ml injekcinis ar infuzinis tirpalas	Midazolamas	Ampulė (5 ml) N5, N10, N25	LT/1/19/4398/001 LT/1/19/4398/003	Baxter Holding B.V., Nyderlandai	Rp.

4.	Midazolam Baxter 5 mg/ml injekcinis ar infuzinis tirpalas		Ampulė (1 ml, 3 ml) N5, N10, N25 Ampulė (10 ml) N5, N10	LT/1/19/4399/001- LT/1/19/4399/008		
5.	Nuroflex 200 mg vaistinis pleistras	Ibuprofenas	Paketėlis N2, N4 Paketėlis N6, N8, N10	LT/1/19/4400/001- LT/1/19/4400/002 LT/1/19/4400/003- LT/1/19/4400/005	Reckitt Benckiser (Poland) S.A., Lenkija	Nerp. Rp.
6.	ProHance 0,5 mmol/ml injekcinis tirpalas	Gadoteridolis	Flakonas (5 ml, 10 ml, 15 ml, 20 ml) N1 Flakonas (15 ml, 20 ml), švirkštas automatinei injekcijai, sujungimo įtaisas, smeigė ir saugus kateteris 20G) N1	LT/1/19/4401/001- LT/1/19/4401/004 LT/1/19/4401/005- LT/1/19/4401/006	Bracco Imaging s.p.a., Italija	Rp.
7.	ProHance 0,5 mmol/ml injekcinis tirpalas užpildytame švirkšte		Užpildytas švirkštas (10 ml, 15 ml, 17 ml) N1 Užpildytas švirkštas (15 ml, 17 ml), švirkštas rankinei injekcijai, sujungimo įtaisas, smeigė ir saugus kateteris 20G N1 Flakonas (15 ml, 17 ml), švirkštas automatinei injekcijai, sujungimo įtaisas, smeigė ir saugus kateteris 20G) N1	LT/1/19/4402/001- LT/1/19/4402/003 LT/1/19/4402/004- LT/1/19/4402/005 LT/1/19/4402/006- LT/1/19/4402/007		
8.	Sidarso 4 mg kietosios kapsulės	Silodozinas	Lizdinė plokštelė N10, N30, N50, N60, N90, N100 Dalomoji lizdinė plokštelė N10x1, N30x1, N50x1, N60x1, N90x1, N100x1	LT/1/19/4403/001- LT/1/19/4403/006 LT/1/19/4403/007- LT/1/19/4403/012	Krka, d.d., Novo mesto, Slovėnija	Rp.
9.	Sidarso 8 mg kietosios kapsulės		Lizdinė plokštelė N10, N30, N50, N60, N90, N100 Dalomoji lizdinė plokštelė N10x1, N30x1, N50x1, N60x1, N90x1, N100x1	LT/1/19/4404/001- LT/1/19/4404/006 LT/1/19/4404/007- LT/1/19/4404/012		

VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ NAUDOS IR RIZIKOS SANTYKIS BUVO ĮVERTINTAS TEIGIAMAI BEI SU PARAIŠKA PERREGISTRUOTI VAISTINĮ PREPARATĄ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, Klasi-fikavimas
1.	Alerpalux 1 mg/ml akių lašai (tirpalas)	Olopatadinas	Buteliukas (5ml) N1, N3	LT/1/13/3411/001- LT/1/13/3411/002	PharmaSwiss Česká republika s.r.o., Čekija Rp.

2.	Azibiot 250 mg plėvele dengtos tabletės	Azitromicinas	Lizdinė plokštelė N4, N6	LT/1/14/3600/001- LT/1/14/3600/002	Krka, d.d., Novo mesto, Slovėnija	Rp.
3.	Cefazolin MIP 2 g milteliai injekciniam ar infuziniam tirpalui	Cefazolinas	Flakonas (miltelių) (15 ml, 100 ml) N1, N5, N10	LT/1/14/3488/001- LT/1/14/3488/006	MIP Pharma GmbH, Vokietija	Rp.
4.	Prothromplex	Žmogaus	Flakonas miltelių, tirpiklio filtravimo adata, perpylimo adata N1 Flakonas miltelių, tirpiklio flakonas (20 ml), rinkinys (aeracijos adata, "peteliškės" tipo adata ir vienkartinė adata), filtravimo adata, perpylimo adata N1 Flakonas miltelių, tirpiklio flakonas (20 ml), perpylimo adata, filtravimo adata, aeracijos adata, "peteliškės" tipo adata, vienkartinė adata N1 Flakonas miltelių, tirpiklio flakonas (20 ml), perpylimo adata, filtravimo adata, aeracijos adata, "peteliškės" tipo adata ir vienkartinė adata N1	LT/1/14/3611/001 LT/1/14/3611/003 LT/1/14/3611/004 LT/1/14/3611/005	Baxalta	Rp.
5.	Travoprost Polpharma 40 mikrogramų/ml akių lašai (tirpalas)	Travoprostas	Buteliukas (2,5 ml) N1, N3, N6	LT/1/13/3474/001- LT/1/13/3474/003	Pharmaceutical Works POLPHARMA SA, Lenkija	Rp.
6.	Willfact 500 TV milteliai ir tirpiklis injekciniam tirpalui	Žmogaus Willebrando faktorius	Flakonas miltelių, tirpiklio flakonas (5 ml), perpylimo sistema N1	LT/1/11/2449/002	LFB - BIOMEDICAMENTS, Prancūzija	Rp.
7.	Willfact 1000 TV milteliai ir tirpiklis injekciniam tirpalui		Flakonas miltelių, tirpiklio flakonas (10 ml), perpylimo sistema N1	LT/1/11/2449/001		
8.	Willfact 2000 TV milteliai ir tirpiklis injekciniam tirpalui		Flakonas miltelių, tirpiklio flakonas (20 ml), perpylimo sistema N1	LT/1/11/2449/003		



**VALSTYBINĖS VAISTŲ KONTROLĖS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
VIRŠININKAS**

**ĮSAKYMAS DĖL VAISTINIŲ PREPARATŲ REGISTRAVIMO IR
PERREGISTRAVIMO**

2019 m. birželio 20 d. Nr. (1.4)IA-891
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 14 straipsnio 4 dalimi bei atsižvelgdamas į Vaistų registracijos tarybos 2019 m. gegužės 31 d. posėdžio pasiūlymą (reg. 2019 m. birželio 14 d. Nr. (1.81)R5-677):

1. Tvirtinu:

1.1. Vaistinių preparatų, kurių su paraiška registruoti vaistinį preparatą pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama);

1.2. Vaistinių preparatų, kurių naudos ir rizikos santykis buvo įvertintas teigiamai bei su paraiška perregistruoti vaistinį preparatą pateikti dokumentai ir informacija atitinka nustatytus reikalavimus, sąrašą (pridedama).

2. Registruoju šio įsakymo 1.1 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

3. Perregistruoju šio įsakymo 1.2 papunktyje nurodytus vaistinius preparatus.

4. Šis įsakymas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Viršininko pavaduotojas,
laikinais vykdantis viršininko funkcijas

Žydrūnas Martinėnas

PATVIRTINTA
Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos
prie Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministerijos viršininko
2019 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. (1.4)IA-891

**VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ SU PARAIŠKA REGISTRUOTI
VAISTINIŲ PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA
ATITINKA NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Anoveb 100 mg/100 mg/ 1 mg/2 ml injekcinis tirpalas	Tiamino hidrochloridas/ Piridoksino hidrochlori- das/ Cianokobalaminas	Ampulė (2 ml), N5, N10	LT/1/19/4405/001- LT/1/19/4405/002	SIA Ingen Pharma, Latvija	Rp.

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
2.	Gifugan 50 mg/ml vaistinis nagų lakas	Amorolfino hidrochloridas	Buteliukas (2,5 ml; 3 ml; 5 ml), 30 nagų dildžių, 10 aplikatorių, 30 tamponų, N1	LT/1/19/4406/001- LT/1/19/4406/003	SIA Ingen Pharma, Latvija	Rp.

**VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIŲ NAUDOS IR RIZIKOS SANTYKIS BUVO
ĮVERTINTAS TEIGIAMAI BEI SU PARAIŠKA PERREGISTRUOTI VAISTINIŲ
PREPARATŲ PATEIKTI DOKUMENTAI IR INFORMACIJA ATITINKA
NUSTATYTUS REIKALAVIMUS, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Vaistinio preparato pavadinimas	Bendrinis pavadinimas	Pakuotė	Registracijos pažymėjimo numeris	Registruotojas, valstybė	Klasifikavimas
1.	Addaven koncentratas infuziniam tirpalui	Chromo chlorido heksahidratas/ Vario chlorido dihidratas/ Geležies (III) chlorido heksahidra- tas/ Mangano chlori- do tetrahidratas/ Kalio jodidas/ Natrio fluoridas/ Natrio molibdato dihidratas/ Bevandenio natrio selenitas/ Cinko chloridas	Ampulė (10 ml), N20	LT/1/03/3391/002	Fresenius Kabi AB, Švedija	Rp.
2.	Ibuprom 20 mg/ml geriamoji suspensija, vaikams	Ibuprofenas	Buteliukas (100 ml, 150 ml, 200 ml) ir geriamasis švirktas (5 ml) N1	LT/1/15/3681/001- LT/1/15/3681/003	US Pharmacia Sp. z o.o., Lenkija	Nerp.
3.	Ibuprom 40 mg/ml geriamoji suspensija, vaikams	Ibuprofenas	Buteliukas (30 ml, 100 ml, 150 ml, 200 ml) ir geriamasis švirktas (5 ml) N1	LT/1/15/3682/001- LT/1/15/3682/004	US Pharmacia Sp. z o.o., Lenkija	Nerp.
4.	ISOPRINOSINE 50 mg/ml sirupas	Inozino acedobeno dimepranolis	Buteliukas (150 ml) ir matavimo šaukštas N1	LT/1/98/0673/002	Ewopharma International, s.r.o., Slovakija	Rp.
5.	Tammex 2 mg kietosios kapsulės	Loperamido hidrochloridas	Lizdinė plokštelė N10	LT/1/14/3643/001	DH-norm s.r.o. Čekijos Respublika	Nerp.





LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL DARBO GRUPĖS SUDARYMO**

2019 m. rugpjūčio 29 d. Nr. V-1035
Vilnius

Siekdamas įgyvendinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2018 m. lapkričio 20 d. įsakymo Nr. V-1323 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2018 m. rugsėjo 28 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-9-3-9 „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybė: saugumas ir veiksmingumas“ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pateiktų rekomendacijų plano patvirtinimo“, 3 punkto 3.2. papunktį:

1. S u d a r a u darbo grupę Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų vertinimo ir profesinės kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelio projektui parengti (toliau – darbo grupė):

Odeta Vitkūnienė – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento direktorė, laikinai vykdanči ministerijos kanclerio funkcijas (darbo grupės vadovė);

Diana Prochorova – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriaus vyriausioji specialistė (darbo grupės vadovės pavaduotoja);

Miglė Domeikienė – Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos departamento Farmacinės veiklos skyriaus patarėja;

Miglė Gedminė – Jaunųjų gydytojų asociacijos valdybos narė;

Živilė Gudlevičienė – Lietuvos medikų sąjūdžio valdybos pirmininkė;

Ilona Joneliūnienė – Lietuvos akušerių sąjungos prezidentė;

Audronė Juodaitė – Račkauskienė – Lietuvos gydytojų vadovų sąjungos narė, VšĮ Centro poliklinikos direktoriaus pavaduotoja medicinai;

Vytautas Kasiulevičius – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Klinikinės medicinos instituto Vidaus ligų, šeimos medicinos ir onkologijos klinikos profesorius;

Audra Knyvienė – Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos Specialistų licencijavimo skyriaus vedėja;

Juozas Kupčinskas – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Podiplominių studijų centro dekanas;

Raimondas Natka – Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro direktoriaus pavaduotojas;

Sigutė Norkienė – Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakulteto Visuomenės sveikatos katedros vedėja;

Aistė Raulušaitienė – Lietuvos slaugos specialistų organizacijos viceprezidentė, VšĮ Centro poliklinikos Pirminės asmens sveikatos priežiūros vyriausioji slaugos administratorė;

Diana Smaliukaitė – Sveikatos apsaugos ministerijos ministro padėjėja;
Violeta Staniulevičienė – Lietuvos akušerių asociacijos prezidentė;
Eduardas Tarasevičius – Lietuvos farmacijos sąjungos prezidentas;
Artūras Šimkus – Sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriaus vyriausiasis specialistas;
Laimutė Vaidelienė – Lietuvos gydytojų sąjungos viceprezidentė;
Daiva Zagurskienė – Lietuvos slaugytojų vadovų sąjungos prezidentė.

2. P a v e d u:

2.1. darbo grupei iki 2019 m. gruodžio 1 d. išanalizuoti šalies ir užsienio gerąją praktiką, apsvaistyti ir pasiūlyti optimalų kompetencijų vertinimo bei kvalifikacijos tobulinimo modelį;

2.2. Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centrui vykdyti darbo grupės sekretoriato funkcijas.

3. L e i d ž i u darbo grupei prirėikus pasitelkti ir kitus specialistus bei ekspertus.

4. Įsakymo vykdymo kontrolę p a s i l i e k u s a u.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga



Originalas nebus siunčiamas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilnius g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Pagal adresatų sąrašą (pridedamas)

2019-09-09 Nr. (10.1.1.1-421)10-5569

KVIETIMAS Į POSĖDĮ

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-1035 „Dėl darbo grupės sudarymo“ yra sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta iki 2019 m. gruodžio 1 d. išanalizuoti šalies ir užsienio gerąją praktiką, apsvaistyti ir pasiūlyti optimalų kompetencijų vertinimo bei kvalifikacijos tobulinimo modelį.

Siekiant aptarti darbo grupei pavestus užduoties apimtį, nusimatyti užduotis ir pasiskirstyti funkcijas, 2019 m. rugsėjo 16 d. (pirmadienį) 10.00 val. Sveikatos apsaugos ministerijos 314 salėje (Vilniaus g. 33, Vilnius), organizuojamas darbo grupės posėdis. Maloniai prašome dalyvauti.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr. V-1035 „Dėl darbo grupės sudarymo“ kopija, 2 lapai;
2. Valstybės audito kontrolės 2018 m. rugsėjo 28 d. „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybė: saugumas ir veiksmingumas“ ataskaita Nr. VA-2018-P-9-3-9, 56 lapai.

Darbo grupės vadovė

Odeta Vitkūnienė



200 Pirmajai
Farmacijos
Draugijai



LIETUVOS FARMACIJOS SĄJUNGOS XXXIV SUAŽIAVIMAS IR TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ-PRAKTINĖ KONFERENCIJA

Vilnius, 2019 10 19

PROGRAMA

2019 m. spalio 19 d., šeštadienis

09.00-10.00 Registracija

PLENARINĖ SESIJA

- 10.00-10.10 **LFS suvažiavimo ir tarptautinės konferencijos atidarymas**
Prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius, Lietuvos Farmacijos sąjungos prezidentas
- 10.10-10.20 **Suvažiavimo svečių sveikinimai**
- 10.20-10.40 **Europos Tarybos dokumentas dėl pacientams teikiamos farmacinės rūpybos ir sveikatos priežiūros paslaugų**
Farm. mag. Roma Mockutė, VVKT, Lietuva
- 10.40-11.00 **Klinikinių vaistinių rengimo patirtis užsienio šalyse ir perspektyvos Lietuvoje**
Dokt. Indrė Trečiokienė, Vilniaus universitetas, Lietuva
- 11.00-11.20 **Taikinių nanoterapija: pasiekimai ir perspektyvos**
Prof. dr. Vilma Petrikaitė, LSMU, Lietuva
- 11.20-11.40 **Sveikatos ekologija ir etnofarmakologija**
Prof. dr. Ona Ragažinskienė, VDU, Lietuva
- 11.40-12.10 **Atgavos pertraukėlė / Stendinių pranešimų pristatymas**
- 12.10-12.30 **Biopanašūs vaistai Europos Sąjungoje ir su jais susijusių kontraversijų apžvalga**
prof. dr. Romaldas Mačiulaitis, LSMU, Lietuva
- 12.30-12.50 **Farmakoekonomika ir jos svarba farmacijos ir medicinos praktikai**
Laimis Akramas, Lietuva
- 12.50-13.10 **Racionalaus vaistų vartojimo eksperimentinis tyrimas**
Prof. dr. Viktoriya Georgiyants, Ukraina
- 13.10-13.30 **Trys universalios gyvenimo valiutos: Dėmesys, Laikas, Sveikata**
Aurimas Vietrinis, Lietuva
- 13.30-13.50 **Nuo Lietuvos Nepriklausomybės Akto suradimo iki Europos parlamento**
Prof. dr. Liudas Mažylis, Europos parlamentas, Belgija
- 13.50-14.50 **Pietų pertrauka**

- 14.50-15.10 **LFS Garbės narių rinkimas, farmacijai nusipelnusių narių apdovanojimas**
- 15.10-15.30 **Lietuvos farmacijos sąjungos veikla ir jos optimizavimo galimybės**
Prof. habil. dr. Eduardas Tarasevičius, Lietuvos farmacijos sąjunga
- 15.30-15.55 **Vaistinininko tribūna, diskusijos, atsakymai į klausimus**
- 15.35-16.00 **LFS įstatų naujos redakcijos, atitinkančios asociacijos įstatymą, tvirtinimas**
- 16.00-16.40 **LFS valdymo organų rinkimai**
- 16.40-17.00 **Suvažiavimo dokumento priėmimas / Pažymėjimų**
- 17.00-19.00 **Šventinė vakarienė ir koncertas**

34th Congress and International Conference of the Lithuanian Pharmaceutical Association

PROGRAMME

Saturday 19 October 2019

09.00-10.00 Registration

PLENARY SESSION

- 10.00-10.10 **Opening Ceremony**
Prof. dr. habil. Eduardas Tarasevičius, President of LPA, Lithuania
- 10.10-10.20 **Welcome Ceremony**
- 10.20-10.40 **Pharmaceutical care for the benefit of patients and health services**
Pharm. mag. Roma Mockutė, VVKT, Lithuania
- 10.40-11.00 **Clinical pharmacists training experience in foreign countries and perspectives in Lithuania**
Dokt. Indrė Trečiokienė, Vilniaus universitetas, Lithuania
- 11.00-11.20 **Targeted nanotherapeutics: achievements and perspectives**
Prof. dr. Vilma Petrikaitė, LSMU, Lithuania
- 11.20-11.40 **Ecology and ethnopharmacology in human health**
Prof. dr. Ona Ragažinskienė, VDU, Lithuania
- 11.40-12.10 **Refreshment Break / Poster session**
- 12.10-12.30 **Biosimilar medicines in the European Union and overview of related controversies**
Prof. dr. Romaldas Mačiulaitis, LSMU, Lithuania
- 12.30-12.50 **Pharmacoeconomics and its importance for pharmaceutical practice**
Pharm. mag. Laimis Akramas, Lithuania
- 12.50-13.10 **Experimental study of rational drug use**
Prof. dr. Viktoriya Georgiyants, Ukraine
- 13.10-13.30 **Three universal living currencies: Attention, Time, Health**
Pharm. mag. Aurimas Vietrinis, Lithuania
- 13.30-13.50 **From the discovery of the Lithuanian Independence Act to the European Parliament**
Prof. dr. Liudas Mažylis, European Parliament, Belgium
- 13.50-14.50 **Lunch**
- 14.50-15.10 **Election of Honorary Members of LPA, Special Awards**
- 15.10-15.30 **Development of LPA activities**
Prof. dr. habil. Eduardas Tarasevičius, President of LPA, Lithuania
- 15.30-15.55 **Pharmacist floor - problems, suggestions, discussions**
- 15.55-16.10 **Adoption of LPA Statutes according Associations requirements**
- 16.10-16.40 **Election of new LPA Council**
- 16.40-17.00 **Discussion and closing remarks / Resolution / Certificates**
- 17.00-19.00 **Gala Dinner**





LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
FARMACIJOS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Adresatams pagal sąrašą

2019-08-12 Nr. (10.3.3.2-25) 10-5079

DĖL RECEPTŲ SU ŽYMA „PIRMAS PASKYRIMAS“

Atsižvelgdami į Sveikatos apsaugos ministerijoje gaunamus paklausimus dėl kompensuojamųjų vaistinių preparatų išdavimo vaistinėse pagal elektroninius receptus su žyma „Pirmas paskyrimas“, kuriuose nurodyta gydymo trukmė yra ilgesnė kaip 30 dienų, teikiame išaiškinimą ir prašome vaistines vienijančių asociacijų išplatinti šį raštą vaistinėms.

Vadovaujantis Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių (toliau – Taisyklių) patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ 85.12.1¹ papunkčiu, elektroninio recepto formoje žyma „Pirmas paskyrimas“ dedama, jei tam tikro bendrinio pavadinimo kompensuojamasis vaistinis preparatas (nepaisant stiprumo ir farmacinės formos) išrašomas pirmą kartą ar po 12 mėnesių pertraukos pakartotinai, išskyrus Taisyklių 20.2 ir 20.3 papunkčiuose nustatytus atvejus, kai kartu su kompensuojamojo vaistinio preparato bendrinio pavadinimu yra nurodytas ir vaistinio preparato konkretus pavadinimas. Tęsiant nepertraukiamą gydymą ir pakartotinai išrašant to paties bendrinio pavadinimo kompensuojamąjį vaistinį preparatą, žyma „Pirmas paskyrimas“ nededama.

Vadovaujantis Taisyklių 22 punktu, vaistinių preparatų pirmą kartą galima išrašyti gydymo kursui, ūmių ligų atvejais trunkančiam iki 10 dienų, kitais atvejais – iki vieno mėnesio, išskyrus atvejus, kai vaistinio preparato mažiausia vidinė pakuotė yra skirta ilgesniam nei vieno mėnesio gydymo kursui ir, vadovaujantis Taisyklių 99 punktu, jos negalima išardyti.

Atkreipiame dėmesį, kad Taisyklių 22 punktą taikomas kompensuojamiems ir nekompensuojamiems vaistiniams preparatams, o Taisyklių 85.12.1¹ papunktis reglamentuoja „Pirmo paskyrimo“ taisyklę, taikomą būtent kompensuojamiems vaistiniams preparatams. Atsižvelgiant į tai, praktikoje gali pasitaikyti atvejų, kai elektroniniuose receptuose su žyma „Pirmas paskyrimas“ nurodoma gydymo tam tikro bendrinio pavadinimo kompensuojamuoju vaistiniu preparatu trukmė yra ilgesnė nei 30 dienų, pavyzdžiui, pacientui to paties bendrinio pavadinimo vaistinis preparatas anksčiau galėjo būti skirtas kaip nekompensuojamasis, taip pat galimi atvejai, kai pacientui tam tikro bendrinio pavadinimo kompensuojamasis vaistinis preparatas skiriamas pakartotinai po 12 mėnesių pertraukos. Tokiu atveju vaistinėje galimas tam tikro bendrinio pavadinimo kompensuojamojo vaistinio preparato pagal e. receptą su žyma „Pirmas paskyrimas“ išdavimas ilgesniam kaip 30 dienų gydymo kursui.

Pažymėtina, jog Sveikatos apsaugos ministerija, atsižvelgdama į gautą informaciją dėl receptuose su žyma „Pirmas paskyrimas“ nurodomos gydymo trukmės, kuri neretai būna ilgesnė nei 30 dienų, siekdama skatinti racionalų vaistinių preparatų vartojimą, artimiausiu metu planuoja peržiūrėti Taisyklėse nustatytą receptų su žyma „Pirmas paskyrimas“ išrašymo reglamentavimą.

Direktorė

Gita Krukienė

Farmacijai susidomėjus vaistais nuo vėžio, diabetas nueina į antrą planą

www.DELFI.lt

James Paton, Bloomberg
2019 m. vasario 13 d.

Kol „Sanofi“ ir kitos didžiosios farmacijos kompanijos puola prie pažangių terapijų, galinčių padėti imuninei sistemai kovoti su vėžiu arba potencialiai eliminuoti DNR trūkumus, cukrinis diabetas keliauja į prioritetų sąrašo apačią.

„Sanofi“ jungiasi prie konkurentų, tokių kaip „GlaxoSmithKline Plc“, kurie aktyviai ieško naujos panacėjos, leidmiesi gilyn į pelningą onkologijos sritį ir nusigręždami nuo ne tokių perspektyvių programų.

Prancūzijos vaistų gamintojas ketvirtadienį pranešė, kad ketina paspartinti 17 programų – beveik pusė iš jų skirta vėžiui – ir at mesti daugiau nei dešimt kitų, įskaitant dvi diabetui skirtas programas. Kompanija taip pat planuoja plėstis genų terapijos srityje, interviu teigė naujasis tyrimų vadovas Johnas Reedas.

„Sanofi“ daugiausia dėmesio skiria „sritims, kur pasitikėjimas aukštas, kelias vystymuisi – aiškus ir nepramintas, reguliavimo institucijos nusiteikusios palankiai, o pirkėjai linkę bendradarbiauti“, – teigė J. Reedas, kuris paliko „Roche Holding AG“ ir prisijungė prie Paryžiuje įsikūrusios bendrovės praėjusiais metais.

Vaistų gamintojas keičia savo mokslinių tyrimų prioritetus, o tuo metu vaistai, skirti diabetui – vienai iš dažniausiai visame pasaulyje pasitaikančių rimtų ligų – galynėjasi su įtempta konkurencija, kainodaros spaudimu ir JAV įstatymų leidėjų kontrole. Dabar „Sanofi“ ir kitos pasaulinės farmacijos kompanijos, pradedant „Novartis AG“ ir baigiant „Glaxo“, nekantriai laukia stebuklingų vaistų, kurie atneštų proveržį pacientams – ir pelnui.

Pagrindinė farmacijos dėmesio sritis šiuo metu yra genų terapija, galinti išgydyti mirtinas ligas. Pasak J. Reedo, „Sanofi“ ketina į šią sritį investuoti turimo kapitalo dalį, pasinaudoti savo sukauptą vakcinų gamybos patirtimi ir ieškoti partnerystės ar įsigijimo galimybių, kad galėtų ir toliau plėstis šioje srityje.

Diabeto iššūkis

„Mes matome galimybę plėsti savo įsitraukimą šioje erdvėje, ir priėmėme vidinį sprendimą skirti jai daugiau išteklių, – teigė jis. – Ketiname dalį to atlikti

organiškai, ir dalį – bendradarbiaujant.“

Tarp eksperimentinių projektų, kuriems kompanija teikia pirmenybę, yra vaistai nuo leukemijos, daugybės mielomos, krūtys vėžio, Parkinsono ligos ir hemofilijos. Tarp sustabdytų projektų – vaistai nuo nutukimo, širdies ligų ir dažniausiai pasitaikančios diabeto formos.

„Sanofi“ ir toliau skirs dėmesio diabetui ir širdies ligoms, tačiau planuoja „didesnį fokusavimąsi ir selektyvumą“, – paaiškino J. Reedas. Sustabdyti projektai reiškia, kad tose srityse sunku rasti naujų perspektyvių vaistų ir tenka investuoti pernelyg daug laiko bei pinigų, bandant įrodyti, kad jie veikia, teigė jis.

Diabetas, daugelį metų skatinęs „Sanofi“ augimą, tebėra kompanijos skaudulys, mažėjant bestselerio „Lantus“ pardavimams. Kompanijos generalinis direktorius Olivier

Brandicourt'as – vienas iš didžiosios farmacijos vadovų, kurie šį mėnesį skris į Vašingtoną, kad paliudytų apie vaistų kainas, kylant susirūpinimui dėl pacientų išlaidoms

insulinui. Diabeto projektų sustabdymas kelia abejonių dėl kompanijos įsipareigojimo šioje srityje, laiške klientams teigė Jean-Jacques Le Fur'as, analitikas iš „Bryan Garnier“.

Net didžiausias pasaulyje diabeto vaistų gamintojas „Novo Nordisk A/S“ perėjo į naujas teritorijas, tokias kaip nutukimas ir kepenų ligos, tuo pačiu dėdamas daugiau pastangų sukurti veiksmingą kamieninių ląstelių gydymą įvairiems sutrikimams, įskaitant Parkinsono ligą. Nors Danijos kompanija ir toliau kuria diabetui skirtus produktus, vis sunkiau šioje srityje išrasti kažką naujo.

„Sanofi“ nusiteikimas atnaujinti mokslinius tyrimus ir vystymą primena „Glaxo“ žingsnius, kai kompanija prieš kelerius metus atsitraukė nuo vėžio gydymo, bet dabar ir vėl prie jo sugrįžta. Rugsėjo mėnesį „Sanofi“ ir bendrovės partneris „Regeneron Pharmaceuticals Inc.“ gavo JAV Maisto ir vaistų administracijos (FDA) leidimą gaminti imuninės onkologijos vaistą („Sanofi“ pirmąjį tokio tipo medikamentą), gydantį mirtiną odos vėžio formą. Šiuo gydymu bus paremta ir kitų vaistų gamyba, teigė J. Reedas.

Pražiupsota banga

Vis dėlto „Sanofi“ pripažįsta praleidusi neseniai praūžusią naujų revoliucingų vaistų nuo vėžio bangą ir atsiliekanti nuo tokių konkurentų kaip „Bristol-Myers Squibb Co.“, „Roche“ ir „AstraZeneca Plc“, kurie deda visas pajėgas kurti vaistus, padedančius imuninei sistemai kovoti su navikais.



Tačiau daugelis kolorektalinės, krūties, prostatos ir kitų vėžio rūšių pacientų į naujuosius vaistus nereaguoja, taigi „vis dar išlieka daug neišbandytų galimybių“, – teigė J. Reedas.

„Sanofi“ tikisi iki 2021 m. išlaikyti metinį 6 mlrd. eurų biudžetą moksliniams tyrimams ir plėtrai, pasitelkdama DI ir technologijas, kad sumažintų kaštus. Tarp atsisakytų projektų buvo eksperimentiniai Alzheimerio ligos ir žemės riešutų alergijos gydymo būdai, tačiau „Sanofi“ įsipareigoja ir toliau kurti vakcinas.

Chemoterapiją pakeisiantis vaistas žada dideles permainas vėžio gydymo procese

www.DELFI.lt

Kanoko Matsuyama, Bloomberg

Rinkoje atsiranda klasė vaistų, kurie gali suardyti organizmą ėdančio vėžio ląsteles, nepakenkdami aplinkinėms sveikoms ląstelėms. Yra galimybė, kad jie pakeis chemoterapiją ir jos neigiamą šalutinį poveikį, įpūsdami naujų vėjų vėžio gydymo procese.

Kompleksiniai biologiniai vaistiniai preparatai, vadinami antikūnų vaistų konjugatais (ADC), kuriami dešimtmečius, ir dabar, sėkmingai išbandžius vieną ADC galutiniame krūties vėžio gydymo testų etape, vadinamąjį DS-8201, atsinaujino viltis, kad pagaliau pavyks pasiekti teigiamų rezultatų.

Entuziazmas dėl ADC toks didžiulis, jog bendrovė „AstraZeneca Plc.“ šių metų kovą sutiko sumokėti net 6,9 mlrd. JAV dolerių, kad galėtų kurti DS-8201 kartu su Japonijos bendrove „Daiichi Sankyo Co.“ – tai didžiausias britų vaistų gamintojos sandoris per daugiau nei dešimtmetį. Investicija daugelio ekspertų pripažinta kaip DS-8201 potencialo – ir visos ADC vaistų klasės – patvirtinimas ir kaip plačiai taikomo kai kurių vėžio formų gydymo metodo, chemoterapijos, alternatyva.

DS-8201, kuris iki rugsėjo pabaigos turėtų būti pateiktas JAV oficialiam patvirtinimui, jau dabar sulaukia tokio gero įvertinimo, jog kai kurie analitikai prognozuoja, kad jo pardavimai pranoks vaistų gamintojos „Roche Holding AG“ medikamento „Herceptin“ 7 mlrd. dolerių metinius pardavimus – būtent šį medikamentą nuo krūties vėžio jis tikisi pakeisti.

„DS-8201 gali tapti vienu iš svariausių biologinių vaistų nuo vėžio“, – sakė „Bloomberg Intelligence“

analitikė Carolien Stewart, kuri prognozuoja, jog šio medikamento pardavimai viso pasaulio mastu galiausiai pasieks 12 mlrd. JAV dolerių. Tokį lygį yra pasiekusi tik saujelė biologinių vaistų, kurie yra gaminami iš kitų gyvųjų organizmų ekstraktų.

Analitikų teigimu, DS-8201 gali patrigubinti skaičių ligonių, kuriems taikomas veiksmingas tikslinis krūties vėžio – dažniausio auglio tarp moterų, kasmet nusinešančių pusę milijono gyvybių – gydymas. Taip pat svarbu pažymėti, kad jo gebėjimas nusitaikyti į vėžio ląsteles nepakenkiant normalioms sveikoms ląstelėms yra pagrindinis pranašumas, lyginant su bėkompromisiu chemoterapijos metodu.

„Daiichi“ gydymas, manoma, dvigubai prailgins progresavusio krūties vėžio ligonių išgyvenimo laiką, nuo 10 iki 20 mėnesių, šių metų kovą kalbėjo buvęs „UBS Securities Japan Co.“ analitikas Atsushis Sekis. Atliekant bandymus, ligoniai, vartojantys DS-8201, rečiau susidurdavo su tokiais nemaloniais potyriais kaip pykinimas ir plaukų slinkimas, lyginant su chemoterapija.

„Stebuklinga kulka“

Pilno DS-8201 potencialo mums dar teks palaukti galbūt ne vienus metus, nes reikės laiko surinkti visus reikalingus duomenis, galinčius patvirtinti vaisto veiksmingumą plačiam spektrui ligonių. Vis dėlto atsivėrusios ADC galimybės jau dabar kaip reikiant supurtė pasaulio farmacijos pramonę. „Roche“, kurios preparatas „Herceptin“ šiais metais Jungtinėse Valstijose praranda akivaizdų išimtinumą, įtraukė ADC į savo asortimentą kartu su savo „Kadcyla“ krūties vėžio gydymu. Bendrovė „Pfizer Inc.“ turi „Mylotarg“, ADC, gydantį mielogeninę leukemiją.

Maždaug 56 farmacijos bendrovės kuria ADC variantus, įskaitant „ImmunoGen Inc.“ ir „Seattle Genetis Inc.“, ir pasaulinės farmacijos rinkos dalyvės, trokštančios atsirišti dalelę ADC „pyrago“, gali dairytis į jas kaip į potencialius įsigijimo ar licencinių sandorių objektus, pažymi „Cowen Inc.“

„Į ADC žiūrima kaip į chemoterapijos pakaitalą, – balandį savo komentaruose rašė „Cowen“ analitikai, įskaitant ir Borisą Peakerį. – Yra didelė veiklos partnerysčių pagrindu tikimybė.“

Pasaulinė ADC rinka 2017 metais buvo vertinama 1,57 mlrd. dolerių, ir prognozuojama, kad ji kasmet išaugs 26 proc. ir iki 2025 metų pasieks beveik 10 mlrd. dolerių, rašoma „Grand View Research“ pranešime.

ADC koncepcija buvo numatyta dar 1900 metais, kai vokietis Nobelio premijos laureatas Paulas Ehrlichas sukūrė terminą „stebuklinga kulka“, reiškiančią vieną toksinę molekulę, kuri selektyviai suranda ir užmuša ligos sukėlėją (pavyzdžiui, naviko

ląsteles), nepažeisdama sveikų audinių.

Faktinis ADC taikymas pradėtas 2000 metais, tačiau susidomėjimas sektoriuje atslūgo, nes daugeliu nepavyko pateisinti lūkesčių. Gydymas priklausio platesnei vėžio imunoterapijų kategorijai, įskaitant ir „Merck&Co.“ „Keytruda“ ir „Novartis AG“ vadinamąją CAR-T ląstelių terapiją, „Kymriah“, pajungiančias imuninę sistemą kovai su navikais.

Kitas lygmuo

„Daiichi Sankyo“ vaistas nukelia ADC į kitą lygmenį, sako Toshinoris Agatsuma, „Daiichi Sankyo“ onkologinių tyrimų skyriaus vadovas, vadovavęs grupei, atradusiai šį gydymą. „Šiuo metu turimi ADC, techniniu požiūriu, toli gražu nėra tobuli, nes tikslinis, užtaisas, susijęs su antikūniais, nėra tobulai nukreipiami į vėžio ląsteles“, kalbėjo T. Agatsuma. „Mes siekėme mesti iššūkį ir patobulinti šią sistemą. Į biotechnologijų sektoriuje įžengėme gan vėlai, bet aš žinojau, kad tai sritis, kur galime pasivyti, konkuruoti ir laimėti.“

Apie 2,1 mln. moterų kasmet diagnozuojamas krūties vėžys, skelbia Pasaulio sveikatos organizacija (PSO). Apie 18 proc. atvejų nustatoma padidėjusi HER2 baltymo raiška, ir pirmas joms taikomas gydymas – chemoterapija, kartu su „Roche“ „Herceptinu“ ir analogiškos paskirties „Perjeta“. Nors DS-8201 šiuo metu bandomas vėlyvos vėžio stadijos gydymo procese, per artimiausius dvejus metus tikimasi atrasti konkurencinį privalumą taikant pirminį gydymą. „Tai būtų revoliucinis atradimas“, jeigu šis medikamentas taptų vieninteliu pirminiu gydymu, sakė „AstraZeneca“ onkologijos verslo prezidentas Davidas Fredricksonas. „Jeigu pašalintume pašalinį poveikį, susijusį su chemoterapija, tai būtų didžiulė pagalba moterims“, – sakė jis.

Vaistai, tokie kaip „Herceptin“, vartojami tik esant aukštam HER2 lygiui, o moterims su mažesniu baltymo lygiu taikoma hormonų terapija arba chemoterapija. Štai šiame kontekste DS-8201 gali būti naudingas daug daugiau ligonių, nes tinka moterims tiek su didesniu, tiek su mažesniu HER2 lygiu.

„Viskas bus kitaip“

„Mums reikia daugiau įrodymų, bet mano nuomone, DS-8201 yra veiksmingiausias iš visų egzistuojančių preparatų, skiriamų HER2 turinčioms ligonėms, įskaitant „Herceptin“ ir chemoterapiją“, – sakė Shunjis Takahashi, Japonijos vėžio tyrimų fondo Vėžio instituto ligoninės direktorius, dalyvavęs ankstyvosios stadijos DS-8201 bandyme. Jis pažymėjo, kad susirūpinimą kelia intersticinė pneumonija kaip šalutinis poveikis ir kad būtinas nuolatinis stebėjimas.

Įmonei „Daiichi Sankyo“ DS-8201 padėjo atgaivinti Japonijos bendrovę, kuri metų metus mėgino atnaujinti augimą po serijos sunkumų, tokių kaip žlugęs Indijos „Ranbaxy Laboratories Ltd.“ įsigijimo sandoris ir populiarių medikamentų trūkumas.

„Vienas vaistas gali neatpažįstamai transformuoti „Daiichi Sankyo“, vos prieš metus to negalima buvo nė tikėtis, – sakė „SMBC Nikko Securities Inc.“ analitikas Yasuhiro Nakazawa. – „Daiichi Sankyo jau ne kartą yra nuvylusi rinkos lūkesčius ankstesniais vaistų kūrimo bandymais. Bet šį kartą tiesiog jaučiu: viskas bus kitaip.“

Internetu prekiaujama gyvybei pavojingais produktais: pristatomi kaip efektyvūs vaistai

www.DELFI.lt

2019 m. birželio 11 d.

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (VVKT) kartu su Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) įspėja: įvairiose užsienio interneto svetainėse pastaruojami vaistai aktyviai parduodami neaiškios kilmės produktai, neva leidžiantys greitai ir efektyviai kovoti su tokiomis sudėtingomis ligomis, kaip ŽIV, tuberkuliozė, maliarija, hepatitas, vėžys, dengės karštinė, autizmas.

PSO duomenimis, šie preparatai sukelia daugybę nepageidaujamų reakcijų, kai kurios jų – pavojingos gyvybei, rašoma pranešime spaudai.

Minėti produktai yra pristatomi kaip efektyvūs vaistai, savo sudėtyje turintys natrio chlorido, kalcio hipochlorido ar chloro dioksido. Skirtingose užsienio interneto svetainėse jie yra pristatomi skirtingais pavadinimais: „Miracle Mineral Solution“, „Miracle Mineral Supplement“, „Chlorine Dioxide Solution“, MMS, MMS2, WPS (Water Purification Solution) ir pan. VVKT atkreipia dėmesį, kad nė vienas jų nėra registruotas nei Bendrijos, nei Lietuvos Respublikos vaistinių preparatų registre.

Šie produktai sukelia įvairias nepageidaujamias reakcijas, dažniausias jų – nuolatinis ėmimas, dehidracija, stiprūs pilvo ir gerklės skausmai. Taip pat yra žinomi keli atvejai, kai preparatus vartojusiems žmonėms buvo nustatyta metemoglobinemija (liga, kai kraujyje susidaro pernelyg daug pakitusios formos hemoglobino, todėl deguonis negali būti veiksmingai išnešiotas po organizmą), visiškas šlapimo

neišskyrimas bei tam tikra mažakraujystės, kuri yra susijusi su nenormaliu raudonųjų kraujo kūnelių irimu kraujagyslėse ar kitose kūno dalyse, forma.

VVKT ir PSO ragina žmones būti budrius, nerizikuoti savo sveikata ir nepirkti neaiškios kilmės produktų, pristatomų kaip neva efektyvūs vaistai ir juolab žadančių per trumpą laiką išgydyti itin sudėtingas ligas.

Gydytojų toksikologų, vaistininkų, kitų sveikatos priežiūros specialistų prašoma dalintis šia informacija su savo pacientais ir tokiu būdu prisidėti prie visuomenės saugumo. O įgaliotas institucijas PSO ragina veikti operatyviai ir atitinkamai reaguoti į situaciją, kai sužinoma apie tokius preparatus platinančias interneto svetaines.

Per karščius automobiliuose nepalikite vaistų: išvardijo preparatus, kurie turėtų būti laikomi šaldytuve

www.DELFI.lt
2019 m. birželio 12 d.

Karščiai artimiausiu metu trauktis neketina, todėl svarbu nepamiršti automobilyje nepalikti ne tik augintinio, bet ir pirkinių, ypač jeigu tarp jų yra vaistinių preparatų. Kaitrią dieną temperatūra automobilyje gali būti gerokai aukštesnė nei rekomenduojama maksimali vaistų laikymo temperatūra – 25oC.

BENU vaistininkė Inga Norkienė įspėja, kad karštyje paliktų vaistų, ypač skystos formos, veikliosios medžiagos gali prarasti efektyvumą, pakisti vaistų stabilumas. O karščiams neslūgstant, pravartu prisiminti ir vaistų laikymo namuose sąlygas, rašoma pranešime spaudai.

„Gamintojai, prieš išleisdami vaistus į rinką, atlieka ne tik klinikinius tyrimus – ne mažiau svarbūs ir fizikiniai tyrimai, kurių metu tikrinamas vaistų stabilumas, atsparumas aplinkos poveikiui, temperatūros, drėgmės pokyčiams. Tačiau informaciniame vaistų lapelyje neraskime duomenų, kaip ilgai vaistus galima laikyti aukštesnėje nei rekomenduojama temperatūroje, ir kas jiems gali nutikti. Per vasaros karščius aplinkos temperatūra

šokteli ne vienu dviem, o visais dešimt ar daugiau laipsnių aukščiau rekomenduojamos gamintojų. Saulėkaitoje paliktame automobilyje termometras turbūt užfiksuojęs ir aukštesnę nei 40 C temperatūrą. Dėl tokios aukštos temperatūros gali susidaryti cheminių junginių skilimo produktų, veikliosios medžiagos gali prarasti savo efektyvumą. Todėl vaistų rekomenduoju nepalikti automobilyje net ir trumpam laikui – kol nueisite pavalgyti, pažiūrėti filmą ar išsoksime į ežerą atsigaiivinti“, - pataria BENU vaistininkė.

Pasak I. Norkienės, stabiliausi yra tablečių formos vaistai, mažiausiai stabilūs ir labiausiai paveikūs aplinkos temperatūrų svyravimams – skystos formos preparatai, taip pat įvairūs tepalai ir geliai, ypač riebaliniu pagrindu. Visgi dideliame karštyje nereikėtų palikti jokių medikamentų.

Namuose venkite tiesioginių saulės spindulių

Per vasaros kaitrą dėmesingiau reikėtų įvertinti ir vaistų laikymo namuose sąlygas. I. Norkienė atkreipia dėmesį, kad ypač reikėtų vengti tiesioginių saulės spindulių – vaistų nepalikti ten, kur dienos metu pasiekia saulė. Saugiausia vaistus laikyti uždaroje spintelėje, neišimti iš pakuočių, o kai kuriuos – karščių periodui perkelti į šaldytuvą.

„Tokios vaistų formos kaip tepalai, žvakutės, pasiekę aukštesnę nei nurodyta laikymo sąlygose temperatūrą, pradeda lydėti ir tirpti. Juos vasarą laikykite šaldytuve, pvz., daržovių skyrelyje, kur temperatūra nėra itin žema. Tikrai saugiau vaistus laikyti vėsesnėje aplinkoje nei per karštoje“, - kur laikyti minkštos formos vaistinius preparatus pataria I. Norkienė.

Vaistininkė rekomenduoja, įsigyjant vaistinius preparatus, atidžiai perskaityti informaciją apie jų laikymo sąlygas. Tą reikėtų padaryti ir su vaistais namų vaistinėlėje: peržiūrėti, ar kai kurių nereikėtų padėti į vėsesnę vietą.

Šaldytuve laikomus vaistus pataria nešioti šaltkrepyje

Specialistė taip pat atkreipia dėmesį, kad yra tam tikrų vaistų ir maisto papildų, kuriuos atidarius privalo laikyti šaldytuve. Yra ir tokių vaistų, kurie laikomi šaldytuve, kol pakuotės nepradėtos vartoti, o, pradėjus vartoti, juos galima laikyti ir kambario temperatūroje.

„Jeigu vaistus pacientui reikia vartoti kelis kartus per dieną, natūralu, kad jis juos turi nešioti su

savimi. Vaistus, kuriuos vartojant rekomenduojama laikyti vėsiai ir šaltai, per karščius reikėtų nešioti nedideliame šaltkrepyje. Šilumoje tokių vaistų veikliosios medžiagos suirs ir jie praras savo veiksmingumą“, - sako BENU vaistininkė.

Vaistininkė vardija keletą pavyzdžių, kokius medikamentus ir maisto papildus reikia laikyti šaldytuve: Kai kurie akių lašai ir tepalai, pvz., skiriami akių uždegimui ar glaukomai gydyti; Insulinas; Kai kurie probiotikai; Kai kurie žuvų taukai; Injekciniai B grupės vitaminai; Hormoniniai vaistai; Kai kurie antibiotikai.

Lėtinėmis ligomis sergantiems pacientams rekomenduojama pasitarti su šeimos gydytoju ir dėl vaistų vartojimo karščių metu. Gydytojas per kaitrą gali pasiūlyti pakoreguoti kai kurių vaistų dozę.

Vaistinėje gaminti vaistai imlesni temperatūrų pokyčiams

Jeigu įsigyjate vaistus, pagamintus vaistinėje, nepamirškite, kad jie neturi daug pagalbinių medžiagų, todėl yra imlesni aplinkos poveikiui. Kaip sako BENU gamybinės vaistinės vedėja Vaida Poškaitienė, vaistinėje gamintus medikamentus galima būtų palyginti su natūraliais produktais: vienos vartojimo ir laikymo sąlygos taikomos naminiam jogurtui, ir visai kitos – parduotuvėje įsigytam jogurtui su priedais. Pastarąjį ir vartoti galima ilgiau, ir šilumos ne taip bijo.

„Vaistinėje gaminami vaistai susideda tik iš kelių komponentų, į juos nededama tokių pagalbinių medžiagų kaip konservantai ir stabilizatoriai, padedančių padidinti vaistinių preparatų stabilumą. Dėl šios priežasties vaistinėse gaminami vaistai yra jautresni aplinkos poveikiui“, - sako gamybinės vaistinės vedėja.

Jeigu nėra galimybės atsiimtus vaistus iškart nuvežti į namus ir palikti vėsioje vietoje, vaistininkė siūlo juos nešti rankinėje, pvz., einant apsipirkti, arba turėti šaltkrepyje. O namuose tokių vaistų negalima laikyti ant palangės, kur pasiekia saulės spinduliai. V. Poškaitienė taip pat siūlo pirmiausia skaityti vaistų informacinį lapelį ar ieškoti informacijos apie laikymo sąlygas ant vaistų pakuotės, taip pat ir pagamintų vaistinėje. „Kai kurių vaistinėje gamintų preparatų negalima laikyti šaldytuve – reikėtų į tai taip pat atkreipti dėmesį.“

SKANDALAS: Į RINKĄ NELEGALIAI PLŪDO PSICHOTROPINIAI VAISTAI, NUTVERTI FARMACININKAS IR VAISTINĖS VADOVĖ

LRytas.lt
Vygandas Trainys
2019-10-01

Į skandalo sukūrį pateko Prienų rajono vaistinės direktorė 58 metų Astrida Tamošiūnienė ir farmacininkų atstovas iš Kauno 51 metų Liudas Basevičius. Pastariesiems pareikšti kaltinimai byloje dėl labai didelio kiekio psichotropinių medžiagų laikymo, platinimo, dokumentų klastojimo ir piktnaudžiavimo.

Bylos puslapius antradienį atvertė Kauno apygardos teismas. Posėdžio metu buvo apklausti penki liudytojai, dirbantys medicinos įstaigose, Iš viso byloje yra maždaug 20 liudytojų.

Išlaužo miestelyje veikiančios direktorė A.Tamošiūnienė teisiųjų suole atsidūrė už neteisėtą psichotropinių vaistų prekybą – tyrėjų duomenimis, šie medikamentai pareigūnų nenustatytiems klientams vaistinėje buvo parduoti ne mažiau 713 kartų.

Pasak prokurorų, vaistininkė žinojo kuo prekiauja, bet tai jos nesustabdė. Taip buvo išplatintas labai didelis kiekis psichotropinių medžiagų. Pareigūnų tvirtinimu, vaistinės vadovė receptų blankus gaudavo iš farmacijos srities įmonės „Sandoz Pharmaceuticals“ atstovo L. Basevičiaus. Blankai būdavo tikri, neužpildyti, su realiai egzistuojančių gydytojų parašais ir spaudais. Juose vėliau būdavo įrašomi tikrovės neatitinkantys duomenys apie pacientus. Tyrėjai išsiaiškino, jog L. Basevičius siekė padėti savo bendrininkei suklastoti tikrus dokumentus. Tyrėjai nustatė, jog iš viso buvo pateikti 168 neužpildyti receptų blankai. Pareigūnų žiniomis, jis atliko padėjėjo rolę, buvo kurstomas perduoti neužpildytus dokumentus. Pasak Kauno prokuroro Mindaugo Sabaičio, A.Tamošiūnienei pareikšti kaltinimai dėl psichotropinių medžiagų laikymo, platinimo, piktnaudžiavimo ir dokumentų klastojimo. L.Basevičius kaltinamas padėjimu klastoti dokumentus.

Vaistinės direktorei gresia laisvės atėmimas nuo 10 iki 15 metų, o L. Basevičiui – iki 7 metų nelaisvės. Jie anksčiau nebuvo teisti, nuosprendžio laukia nesuimti. Ikitėisminio tyrimo metu A.Tamošiūnienė ir L. Basevičius nesutiko duoti parodymų. Teisme jie turėtų būti apklausti po liudytojų apklausų.



BIRUTĖ NEVERAUSKIENĖ

1953.11.27 - 2019.10.07

Nelauktai savo gyvenimo kelionę baigė mūsų brangi Kolegė, nuostabus Žmogus.

Ji buvo nepakeičiama Griškabūdžio vaistininė, pastovi ir aktyvi vaistininė renginių dalyvė, ryški ir miela asmenybė.

Birutė Neverauskienė visada išliks visų mūsų atmintyje ir širdyse.

LFS Valdyba

Ji buvo su mumis ir tarp mūsų...



UŽUOJAUTA

Netekome Respublikinės Šiaulių ligoninės vaistinės buvusios ilgametės vedėjos pavaduotojos provizorės

ALDONOS KRASAUSKAITĖS.

Eidama 98-uosius metus rugpjūčio mėn. 25 d. mirė provizorė Aldona Krasauskaitė.

Aldona Krasauskaitė gimė 1922 m. sausio 14 d. Jakutiškio kaime Panemunio valsčiuje Rokiškio apskrityje pasiturinčių ūkininkų Zofijos ir Viktoro Krasauskų šeimoje. Šeimoje užaugo viena.

Mokėsi Jakutiškio pradžios mokykloje, vėliau Panemunio gimnazijoje, kurią baigusi įstojo į Vilniaus universiteto Farmacijos skyrių. Buvo pavyzdinga studentė, 1947 m. sėkmingai baigė studijas ir įgijo provizorės specialybę.

Darbą pasirinko Šiauliuose ir buvo paskirta į Šiaulių miesto 123-ją vaistinę receptare, vėliau vedėjos pavaduotoja ir vedėja. Dirbant vedėja, teko rūpintis vaistinės patalpų paplėtimu, nes vaistinė buvo gana ankštose patalpose, gerinti darbuotojų darbo sąlygas.

1958 m. spalio mėn. 30 d. provizorė Aldona Krasauskaitė buvo paskirta Resp. Šiaulių ligoninės vaistinės vedėjos pavaduotoja. Čia A. Krasauskaitė pasižymėjo stropumu,

pareigingumu, reiklumu sau ir visoms vaistinės darbuotojoms. Tais metais dar jautėsi sunkus pokarinis laikotarpis, gyventojams trūko visko, taip pat ir vaistų. Vaistinės darbuotojų svarbiausias uždavinys buvo aprūpinti gyventojus ir ligonines gaminamais vaistais. Čia reikėjo provizorei Aldonai Krasauskaitei parodyti daug sumanumo ir energijos. Daug dėmesio skyrė gydytojų informavimui apie vaistus, jų racionalų panaudojimą, vaistų pašalinį veikimą.

Už gerą darbą daug kartų buvo pareikštos ligoninės Vyriausiojo gydytojo padėkos. 2003 m. balandžio mėn. 23 d. Resp. Šiaulių ligoninės vaistinė paminėjo įsikūrimo 50-ąjį jubiliejų. Prisimintos ir pagerbtos ilgametės vaistinės darbuotojos, jų tarpe ir provizorė A. Krasauskaitė, išdirbusi vaistinėje ilgus metus iki išėjimo į užtarnautą poilsį 1977 m., kilniam ir garbingam farmaciniam darbui paskyrusi visą savo prasmingą gyvenimą.

Provizorė Aldona Krasauskaitė žemiškąją kelionę baigė globojama savo giminių. Nepamirš jos ir buvę bendradarbiai.

Palaidota Rokiškio rajono Jakutiškio apylinkės kapinėse šalia savo tėvų. Supiltas žemės kauburėlis primins praeiviui, kad amžino poilsio čia atgulė žmonių sveikatą saugojusi provizorė Aldona Krasauskaitė 1922.01.14-2019.08.25. Jos prisiminimas ilgam išliks mūsų atmintyje.

Buvę bendradarbiai

FARMACIJOS DIENOS–2019

Jos vyko Aukštaitijos nacionaliniame parke Palūšėje prie LŪŠIŲ ežero Poilsivietėje „Campus viridis“ 2019 m. birželio mėn. 15–16 d.

Kviečiame žurnalo skaitytojus susipažinti su Farmacijos dienų fotoreportažu!





FOTOREPORTAŽAS



„FARMACIJOS DIENŲ-2019“ FOTOREPORTAŽAS



● 2019 m. rugsėjo 20–21 d., Briuselyje (Belgija) vyko Europos ligoninių vaistininkų asociacijos semianaras, kuriame dalyvavo ir Lietuvos ligoninių vaistininkai. Europos ligoninių vaistininkų asociacija (EAHP) kiekvienais metais organizuoja seminarus Europos Sąjungos šalių ligoninių vaistininkams aktualiomis temomis. Šiais metais seminarai vyko dviem temomis: „Antibiotikų skyrimo valdymas“ (Antibiotic Stewardship: Advanced) ir „Kokybiniai tyrimo metodai“ (Qualitative research methods).



būti naudojami atskirai arba kartu su kiekybiniais tyrimais, atsakant į tyrimų klausimus. Egzistuoja daugybė skirtingų kokybinių analizės metodų, todėl svarbu žinoti jų pranašumus ir trūkumus, kad būtų pasirinktas tinkamiausias tam tikram sveikatos paslaugų ar vaistinės praktikos tyrimui.

Pirmame seminare analizuoti racionalaus antibiotikų ir priešgrybelinių vaistų skyrimo stacionaro ligoniams klausimai. Antimikrobinis gydymas turi būti susijęs su laboratorinių tyrimų rezultatais (terapija, pagrįsta MIC). Pažymėtas svarbus ligoninės vaistininko vaidmuo koreguojant šių vaistų paskyrimus. Buvo pateiktos įvairios klinikinės situacijos, kurias išanalizavę seminaro dalyviai, turėjo parengti rekomendacijas gydančiam gydytojui.

Antrame seminare „Kokybiniai tyrimo metodai“ buvo gilnamasi į kokybinio tyrimus, jų naudojimo galimybes analizuojant ir vertinant ligoninės vaistinės teikiamas paslaugas. Kokybiniai tyrimo metodai yra plačiai naudojami norint suprasti realiai vykstantį procesą, jo struktūrą ir reikšmę, bei atsakyti į klausimus: kas, kaip ir kodėl. Pavyzdžiui: Ką pacientas galvoja apie jam paskirtus vaistus? Kodėl pacientas nenaudoja jam paskirtų vaistų kaip rekomenduojama? Kaip pacientas naudoja vaistus ir kodėl? Kokybiniai tyrimo metodai, dažniausiai naudojami vaistininkų teikiamų paslaugų tyrimuose: stebėjimas, interviu, „focus“ grupė, kokybiniai klausimynai ir dokumentų analizė. Kokybiniai tyrimai gali



Sveikiname Respublikinės Šiaulių ligoninės vaistinės buvusią ilgametę vedėją provizorę Bronę Baranauskaitę-Klupšienę 90-ojo gimtadienio proga.



Bronė Baranauskaitė-Klupšienė dirbo Respublikinės Šiaulių ligoninės vaistinėje nuo 1954 iki 1995 m.

*Nubrido metai laiko brydę,
Pabarstė šerkšną ant plaukų...
Jau nemažai dienų prabėgo
Su laime, liūdesiu, džiaugsmu.
Šiandiena švenčiant Jubiliejų
Mes linkim metų daug ilgų,
Sveikatos, laimės, tikro džiaugsmo,
Pavasarių - žiedais baltų*

*Nuoširdžiai linkime neblėstančios energijos,
optimizmo, geriausios sveikatos, ilgiausių metų.*

LFS Valdyba



Vaistinės vedėja Bronė Klupšienė ir pavaduotoja Alma Kvederienė tvarko spintas, sudėta tabletes į savo gamybos dėžutes), 1980 m.



**Sveikiname LFS Garbės narę
dr. JADVYGĄ BALVOČIŪTĘ
75-ojo gimtadienio proga**



Jadvyga Balvočiūtė gimė 1944 m. balandžio 8 d. Mažeikių rajone, Viekšnių valsčiuje, Gyvolių kaime. Jos vaikystė prabėgo nelengvu pokario laikotarpiu, tačiau gražios gamtos apsuptyje – Žemaitijoje, Gyvolių kaime, kuris įsikūręs ties Virvytes ir Ventos santaka. Tėvų šeimoje augo keturi vaikai.

Darbinė ir mokslinė veikla

Jadvyga nuo vaikystės žavėjosi augalais, o iš savo senelės ji gavo pirmųjų liaudies medicinos žinių. Profesijos pasirinkimui nemaža įtakos turėjo senasis Viekšnių vaistinės vedėjas provizorius Juozas Aleksandravičius (1896-1977), labai mylimas Viekšnių apylinkių gyventojų, kuris 1960 m. įkūrė ekspoziciją, skirta šios vaistinės įsteigimo 100-mečiui paminėti.

J. Balvočiūtė 1968 m. baigė Kauno medicinos instituto (dabar Lietuvos Sveikatos mokslų universiteto) Farmacijos fakultetą ir įgijo provizorės (vaistininkės) specialybę. Kiek padirbusi vaistinėje, ji, kai tik atsirado galimybė, nedvejodama perėjo dirbti į Kauno Botanikos sodą. Jo vaistinių augalų laboratorijoje J. Balvočiūtė dirbo iki 1990 m. rudens. Daug metų ji vadovavo Botanikos sodo sėklų

mainams, dvejus metus rūpinosi floras skyriaus ekspozicijomis. J. Balvočiūtė dvejus metus be pareigų Botanikos sode, dėstė botaniką būsimiems farmacininkams Kauno medicinos mokykloje.

Darbo Botanikos sode laikotarpiu J. Balvočiūtė įsigilino į vaistinių augalų sritis ir dalyvavo Lietuvos botanikų draugijos veikloje. Taip pat ji domėjosi aplinkosauga. Laisvalaikiu ji užsiėmė retų ir saugomų augalų išsaugojimo galimybių tyrimais.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę J. Balvočiūtė persikėlė gyventi į tėviškę. Ji 1990-2002 m. dirbo Kamanų valstybinio rezervato biologe (botanike). Tuo laikotarpiu J. Balvočiūtė dalyvavo Vilniaus universiteto Ekologijos instituto projekte, kuris skirtas Lietuvos vietines įvairovės išsaugojimui steigiant valstybinius ir vietinės reikšmės draustinius (projekto autorius J. Balčiauskas). J. Balvočiūtė pastoviai skelbė duomenis apie naujas retų ir saugomų augalų radimvietes Aplinkos ministerijos periodiniame leidinyje „Raudoni lapai“

Kartu J. Balvočiūtė kėlė kvalifikaciją Kauno medicinos universiteto kursuose. 2000 m. Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos specialistų atestavimo komisija patvirtino jai provizoriaus farmakognosto aukščiausiąją kvalifikacinę kategoriją, išduotas leidimas verstis farmacijos praktika. J. Balvočiūtė Viekšniuose vėliau įsteigė individualią įmonę – vaistinę „Jadvygos žolės“. Ji nuomojo patalpas Viekšnių pirmosios vaistinės muziejuje. J. Balvočiūtė taip pat sudaro individualius vaistažolių mišinius pagal gydytojo receptą arba gydytojo nurodytą diagnozę.

Daugiau nei prieš 10 metų provizorė Jadvyga Balvočiūtė Gyvolių kaime Mažeikių rajone įkūrė ekologinį vaistažolių ūkį, kuriame sėkmingai augina vaistažoles. Gražinus žemę tikriesiems jos šeiminiškams nė vienas iš keturių jos brolių ir seserų nepanoro grįžti į gimtinę. Keltis į tėvų žemę nusprendė tik viena Jadvyga. Sutvarkiusi seną sodybą čia įkūrė ekologinį vaistažolių ūkį. Čia žiemą ir vasarą visada kvepia vaistažolėmis. Visą dieną J. Balvočiūtės namuose neužsidaro durys. Ne tik kaimyninių rajonų, bet ir tolimiausių Lietuvos kampelių žmonės žino žolininkę Gyvolių kaime.

J. Balvočiūtės ekologiniame ūkyje, laukuose ir ekspozicijoje auginami ir natūraliose augimvietėse

renkami ir šiame ūkyje perdirbami vaistiniai, darbe, yra Ekologinės žemdirbystės bendrijos „Gaja“ maistiniai ir aromatiniai augalai.

Žaliava arbatų mišiniams ruošiami iš daugiau nei 100 augalų rūšių. Žolelės išaugintos tik šiame Tėvynės Sąjungos Akmenės rajono skyriaus narė, ekologiniame ūkyje ar surinktos tik iš ekologiškų, 1995 – 1997 m. ir 1997 – 2000 m. akmenės rajono sertifikuotų natūralių plotų, sudžiovintos ir paruoštos savivaldybės tarybos narė. patyrusių ūkio darbuotojų.

J. Balvočiūtė yra Lietuvos farmacijos sąjungos „Jadvygos žolės“ įvairios žolelių arbatos, garbės narė, suteikta provizorės – farmakognostės pateikiame kai kurių arbatų pavyzdžius. Organizmą aukščiausioji kvalifikacinė kategorija stiprinantys žolelių mišiniai: „Ąžuolo gilių gėrimas“,

„Lazdynas“, „Žemaičių žolės“, „Laukinių vaisių arbata“, „Atminčiai stiprinti“, „Apetitui gerinti“, „Nuo peršalimo, gripo, kosulio“, „Nuo širdiesapsuptyje, veikiami augalų. Senovėje reikalingus neurozių“, „Virškinimui gerinti“, „Nuo padidėjusio augalus padėjo surasti instinktai. Yra žinoma, kad ir kraujo spaudimo“ ir daugelio kitų. sergantys gyvūnai instinktyviai ieško augalų, kurie

J. Balvočiūtės žolelių arbatų galima rasti „Sveikogali jiems padėti, susirgę kartais ima ėsti tuos augalus, maisto“ parduotuvėse Lietuvos didžiuosiuose kuriose būdami sveiki apeina. Žmonės kaupė miestuose bei kai kuriuose rajonuose. patyrimą ir žinias apie augalus. Augalai buvo maisto

Nemažai apie žolininkę Jadvygą Balvočiūtę šaltinis, medžiaga techninėms reikmėms, augalais straipsnių spausdinama respublikiniuose spaudos žmonės gydėsi ir naudojo juos įvairioms apeigoms. puslapiuose, taip pat provizorė rengia straipsnius Dalį augalų žmogus ėmė kultivuoti. Kai kurie apie vaistažoles ir arbatas. augalai ir žinios patekdavo iš kitų, tolimesnių kraštų.

Atsirado įvairių arbatų vartojimo kultūra. Ilgainiui iš sukauptų žinių ir jų sandūros su kitais mokslais

J. Balvočiūtė nuo savo mokslinės veiklos pradžios susiformavo įvairios mokslo šakos ir disciplinos, yra paskelbusi daugiau nei 30 mokslinių ir daugiausia susijusių su augalų vartojimu ir sveikata. nei 70 mokslo populiarinimo straipsnių. Kartu su Vaikščiodami pievomis, miškais ir paupio kitais bendraautorais ji parašė šias knygas plačiai žinomas kartais nė nesusimąstome apie augalus, visuomenei: kuriuos nerūpestingai paminame sau po kojomis.

J. Balvočiūtė, G. Gudavičius: „Jaunajam Žolininkė Jadvyga Balvočiūtė sako, kad daugelis šių vaistažolių rinkėjui“. Kaunas, 1983 m. yra tikrų tikriausios gamtos dovanos, o žmonės vis

J. Balvočiūtė, S. Dagytė, G. Juknevičienė: labiau domisi jų gydomosiomis savybėmis. „Medingieji augalai“. Vilnius, 1987 m. Beje, vaistažolių nereikėtų užmiršti net ir gydantis

J. Balvočiūtė, G. Gudavičius: „Jaunajam cheminiiais preparatais. „Šalia jų labai gerai vartoti gėlininkui“. Kaunas, 1988 m. vaistinius augalus – nesvarbu, ar tai būtų organizmą

J. Balvočiūtė: „Auginkime vaistažoles“. Kaunas, stiprinanti, ar gydanti arbata. Esame taip sukurti, kad 1991 m. jeigu susergame, organizmas pats stengiasi pagyti.

J. Balvočiūtė: „Jiesios landšaftiniame Turime sudaryti tam tinkamas sąlygas, o augalai šiuo draustinyje“. Kaunas, 1992 m. atveju yra labai palankūs“, - teigia žolininkė.

Ž. Gudžinskas, J. Balvočiūtė: „Lietuvos vaistiniai J. Balvočiūtė sako, kad kiekvieno lietuvių augalai“. Kaunas, 2007 m. vaistinėleje turėtų būti ramunių žiedų, įvairių mėtų

Visuomenės švietimui ir dabar ji skiria nemažai rūšių lapų ir raudonėlio žolės. Skaitant J. Balvočiūtės laiko. J. Balvočiūtė per metus perskaito iš viso arba apie ją straipsnius galima sužinoti daug vertingų apie 30 paskaitų visuomenei įvairiais žolininkystės žinių bei patarimų apie vaistažolių rinkimą, jų populiarinimo klausimais, taip pat skaito paskaitas tinkamą paruošimą naudojimui.

apie ekologinę vaistininkystę tobulinimosi kursuose Provizorė ir žolininkė Jadvyga Balvočiūtė prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dalyvauja televizijos laidose, pateikia įvairius Farmacijos fakulteto. vertingus patarimus kaip išsaugoti savo sveikatą.

Visuomenės veikla ir apdovanojimai Rengiant straipsnį panaudota mūsų sukaupta farmacijos istorijos archyvo medžiaga apie žymius

Jadvyga Balvočiūtė aktyviai dalyvavo Lietuvos žmones. botanikų ir Biologinės įvairovės tyrimų draugijų Provizorius Liudvikas Rulinskas, Šiauliai



Farmacijos Žinios

XVI m. Kaunas, 1939 m. birželio m. Nr. 6 (138)

Redakcijos ir Administracijos adresas: Kaunas, Duonelaičio g. 19-a Telef. 23615.
 Prenumeratos kaina: Lietuvoje 12 mėn. — 40 Lt. Tarnautojams ir knygynams atskira nuolaida. Užsienyje 50 Lt. Atskiro Nr. — 4 Lt. Skelbimų kainos: 1 psl.—50 Lt, 1/2 psl. — 30 Lt, 1/3 psl. — 20 Lt, 1/4 psl. — 18 Lt. Metiniai skelbimai 20% pigiau; viršeliuose 20% brangiau. Vietų pasiūlymai ir paieškosimai 5 Lt. Skelbimai apie pardavimą ir pirkimą vaistinių 10 Lt.

Estijos, Latvijos ir Lietuvos vaistininkų konferencija

Š. m. birželio mėn. 9—10—11 dienomis, Pabaltijo valstybių Vienybės Kongreso metu, Kaune įvyko 7-toji eilinė Estijos, Latvijos ir Lietuvos vaistininkų konferencija.

Be atstovų, konferencijoje dalyvavo dar V. R. M. Farmac. Skyriaus referentas St. Nasvytis, kvietieji svečiai ir Kauno vaistininkai.

Birželio 10 d. 10 val., atidarydamas konferenciją, kol. Makauskis pasveikino konferencijos dalyvius Lietuvos vaistininkų vardu, pabrėžė tokių konferencijų svarbą ir palinkėjo jai sėkmingai posėdžiauti.

Visų tų įdomių referatų santraukos bus atspausdintos „Farmacijos Žiniose“ vėliau.

Po referatų buvo diskusijos. Ypatinę konferencijos dalyvių dėmesį atkreipė prof. I. Maizitė referatas apie farmaceutų išsimokslinimą. Diskusijose dalyvavo eilė kalbėtojų: Valančius, Ingelevic, Benson, Makauskis. Daugumas kalbėtojų reiškė pageidavimą, kad farmaceutai mokslo atžvilgiu būtų tik vieno tipo ir kad visi farmaceutai, ar tai prieš studijas ar jų metu atliktų tam tikrą praktiką vaistinėje.

Galutinai šį reikalą aptarti ir išspręsti konferencija pavedė naujai steigiamos Baltijos valstybių vaistininkų sąjungos valdybai.

Po diskusijų buvo pirmininko J. Makauskio pranešimas apie steigiamą Baltijos valstybių vaistininkų sąjungą. Skaitomi tos sąjungos įstatai.

Visų balsais priimti ir patvirtinti sąjungos įstatai, kurie buvo sudaryti 1939 m. vasario mėn. 24 d. Latvijos ir Lietuvos vaistininkų suvažiavime.

Prieš baigiant konferenciją, visų balsais priimtos šios rezolucijos:



Pabaltijo valstybių – Estijos, Latvijos ir Lietuvos vaistininkų konferencijos dalyviai.

- 1) Iškliausius pranešimus Lietuvos vaistininkų — prv. J. Valančiaus, Estijos vaistininkų — mag. farm. A. Puksovo ir Latvijos vaistininkų — kand. farm. Rozenšteino, konferencija vienu balsu padarė išvadą, kad toks artimas Pabaltijo valstybių vaistininkų bendradarbiavimas žingsnis po žingsnio veda į subendrinimą kaip vaistininkų, taip visos farmacijos srities tose valstybėse ir tuo pačiu prie dar glaudesnio tų giminingų tautų bendradarbiavimo.
- 2) Iškliausius farm. D-ro A. Siimo referatą apie biocheminių jodo savumų tyrinėjimus Estijoje, konferencija pareiškia padėką už supažindinimą su tais darbais ir jų pasiektais rezultatais.
- 3) Iškliausius prof. I. Maizitė referatą apie farmaceutų išsimokslinimą praeityje ir dabar, konferencija nutarė naujos kartos farmaceutų praktikos vaistinėje klausimą perduoti aptarti tų kraštų vaistininkų organizacijoms.
- 4) Iškliausius farm. D-ro I. Rummiens referatą apie biologinių metodų moderniuosius pagrindus, konferencija dėkoja referentui už tokį platų supažindinimą su šiuo klausimu ir reiškia pageidavimą, kad ateityje, pagal galimumus, kartu su chemine farmaceutinių preparatų kontrole, būtų daromi taip pat ir biologiniai patikrinimai ypač tų preparatų, kurie tokios kontrolės reikalingi.
- 5) Pasiūlytus pirm. J. Makauskio konferencijai Estijos, Latvijos ir Lietuvos vaistininkų sąjungos įstatus priimti vienu balsu.

Pabaigus konferencijos darbų tvarką, pirmininkaujas J. Makauskis pareiškė padėką visiems konferencijos dalyviams ir ypatingą padėką visiems referentams už turiningus ir įdomius pranešimus.

J. Ž.

Kas naujo medicinoje

(VI. Tatarinovo straipsnis iš laikraščiu).

Ar keičiasi mūsų ūgis dienos bėgyje? Klausimas atrodo keistas, o atsakymas, rodos, gali būti tik neigiamas. Tačiau šių laikų medicina laikosi kitokios pažiūros.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Jovo universitete, tai problemai išaiškinti buvo padaryti bandymai su 22 vaikais nuo 4 iki 5 metų amžiaus. Tuos vaikus nustatyto dienos laiku priversdavo gulėti lovose po 2—3 valandas. Vaikai buvo suskirstyti į dvi grupes. Vienos grupės vaikai miegojo, o kitos grupės vaikai gulėjo ramiai, bet nemiegojo. Labai tikslūs ūgio matavimai padaryti prieš ir po bandymo parodė, kad pirmos grupės vaikai per tas valandas paūgėjo vieną centimetrą, o antros grupės — pusę centimetro. Ūgio padidėjimas beveik visais atsitikimais lietė tik viršutinę kūno dalį. Abiem atvejais ūgio padidėjimas buvo tik laikinis ir po kelių valandų dingdavo. Tas ūgio padidėjimas neturėjo nieko bendro su normaliu augimu, kuris vyksta labai iš lėto.

Analogiški bandymai, daryti Vokietijoje, išaiškino, kad laikinis ūgio padidėjimas po poilsio pastebimas ir suaugusių. Jis taip pat siekia vieno centimetro ir dingsta po 2 valandų, pradėjus ką nors dirbti (atsikėlus).

Tas reiškiny aiškinamas tuo, kad mūsų kūnas aktyvumo periode yra „elastingai įtemptas“ — kaulai ir raumenys yra sutraukti. Poilsio metu tas įtempimas mažėja, ir atskiros kūno dalys šiek tiek atsitraukia vienos nuo kitų. Tas laikinai ir padidina mūsų ūgį. Miegant tas įtempimas dar labiau susilpnėja ir ūgis padidėja smarkiau. Štai kodėl yra labai naudinga dienos metu bent valandą pagulėti visai ramiai.



Motiniškas jausmas, įgimtas kiekvienai moteriai, laikomas vienu iš aukštųjų pasireiškimų žmogaus prigimties, bet tiksliai išaiškinti iki šiol jo dar niekam nepavyko. Psichologai jį tiesiog konstatuoja kaip įgimtą žmogaus jausmą. Biologai, žinodami, kad ji turi aukštesnės rūšies gyvuliai, kalba apie „motinišką instinktą“, kaip apie būtiną veislei išlaikyti.

Koks bebūtų psichologinis to reiškiny aiškinimas, jame yra grynai cheminis pagrindas. Daugelis bandymų su žiurkėmis nustatė tokį, pavyzdžiui, keistą faktą: jei iš maisto, kurį gauna patelė, pašalinti visus magnijaus junginius, tai motiniškas instinktas dingsta, ir žiurkė atsisako rūpintis savo vaikais. Atvirkščiai, išvirkštimas silpno karbolio skiedinio jaunoms patelėms, dar nesulauku-

sioms lytinio subrendimo, sužadina motinišką jausmą, kuris paprastai tokiam amžiuje dar nepastebimas. Dar keisčiau yra tai, kad toks išvirkštimas dažnai sužadina ir patinų motinišką jausmą.

Mokslininkai jau seniai žino, kad pieno išskyrimas iš krūtinės liaukų (žmogaus ir gyvulių) reguliuojamas hypophyžio veikimo — mažutėlės vidaus sekrecijos liaukos, gulinčios prie smegenų pagrindo. Jei tų liaukų ištraukos išvirkščiamos žiurkėms — patinams, tai pieno jiems, žinoma, neatsiranda, bet patinai pajunta motiniškų jausmų jaunoms žiurkėms.

Niekas dar nerizikuoja išaiškinti visų šių faktų — surinktos medžiagos dar per maža, bet, be abejo, žmogaus ir gyvulių „jaismų“ pagrinde glūdi kažkoki biocheminiai procesai.

Žiurkės dabar, bendrai, darosi madingais objektais žmogaus psichologijai išaiškinti. Amerikos Mokslo Progreso Asociacija kiekvienais metais skiria 1000 dolerių premiją už svarbiausią mokslinę darbą, ir 1938 metų premiją gavo d-ras Meier'is už išauklėjimą... isteriškų žiurkių.

Žmogus, neturįs su mokslu glaudesnių ryšių, tur būt, pagalvos, kad toks „laimėjimas“ nevertas tūkstanties dolerių, bet mokslo žmonės laikosi kitos nuomonės ir mano, kad panašūs psichologiniai eksperimentai su gyvuliais galės įnešti šviesos į slėpiną žmogaus sielą.

Daktaras Meier'is pripratino savo žiurkes, kurios nuo gimimo buvo visai normalios — išsirinkti iš dviejų piešinių nevienodo turinio vieną. Žiurkės po ilgų bandymų patyrė, kad jei jos užšoks ant piešinio su tam tikru vaizdu, tai už jo ras skanaus maisto, o už kito nieko neras.

Mokslas žiurkėms davėsi labai sunkiai, bet pagaliau jos, matyti, priprato prie tokios tvarkos ir, matyt, buvo net patenkintos, kad gyvena tokia gerai sutvarkytame pasaulyje, kuriame viskas vyksta pagal visiems laikams nustatytą tvarką. Bet staiga smalsus daktaras įnešė chaosą ir anarchiją į šią dieviškąją tvarką — kiekvieną dieną maistas buvo dedamas už bet kurio piešinio, ir vargšės žiurkės nebežinojo, ką ir daryti. Be to, jei jos suklysdavo 50 procentų, tai daktaras palikdavo jas visai „be pietų“.

Tokio nustatytos tvarkos sugriovimo žiurkių nervai neišlaikė — labai nusiminusios jos lakstė po kambarį ir rodė visas charakteringas isterijos žymes ir nervų krizę. Daktaras Meier'is padarė išvadą, kad gyvuliai kenčia nuo „nervų“ taip pat, kaip ir žmonės ir kad abiem atvejais priežastis ta pati: staigus priprastos tvarkos pakitėjimas.



Įdomus puslapis iš medicinos istorijos: Egipto mumijos — vaistai! Tarpe daugybės fantastinių vaistų, išrastų kenčiančios žmonijos tūkstančių metų bėgyje kovai su įvairiausiomis ligomis, Egipto mumijos užima, tur būt, pirmą vietą. Nors ir labai keista, bet dar XIX amžiaus vidury į Europą buvo gabenamos Egipto mumijos. Jas net vietoj padirbinėdavo — taip buvo tikėta jų universaliosiomis galiomis.

Tas tikėjimas ne toks jau kvailas, kaip gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Mat, mumijos buvo pripildomos asfalto, o dabartinė medicina žino, kad asfalto preparatai turi tam tikrų gydomųjų savumų.

Tie asfalto savumai buvo jau žinomi žiloje senovėje ir asfalto versmės prie Babilono ir Negyvosios jūros pakraščiuose, dabartinėje Palestinoje, prieš daug tūkstančių metų buvo gerai žinomos ir sutraukdavo dideles ligonių minias. Pačiame Egipte asfalto nebuvo, ir faraonai, bijodami, kad Palestinos šaltiniai greit išseks, uždraudė jais naudotis. Tik kartą per metus į Palestiną būdavo siunčiama speciali ekspedicija, kuri atgabendavo keletą indų asfalto išmintinai tik faraonui ir jo artimiesiems.

Graikijos ir Romos gydytojai taip pat žinojo asfalto gydomuosius savumus ir perdavė tas žinlas arabams.

Arabų tarpe asfalto preparatai, pavadinti „Mom“, turėjo puikią reputaciją, ir žymusis arabų gydytojas Abu Mansur Muvafax, kapitalinio darbo apie farmakologiją autorius, tikino, kad asfaltas sustabdo visokius kraujo plūdumus ir gydo plaučių ligas. Arabams užkariavus visą Viduržemio jūros baseiną, apie Palestinos asfaltą

visi užmiršo ir gauti jo niekur nebebuvo galima. Bet arabai, uoliai plėšdami egiptiečių kapus, atrado, kad esančios kapuose mumijos yra pripildytos asfalto. Mat, asfaltas buvo vartojamas balzamavimui. Nuo tų laikų mumijos ir buvo pradėtos vartoti, kaip vaistai beveik nuo visų ligų.

Tačiau, ilgainiui ir medicinos mokslui vidurinių amžių laikais susmukus, asfalto gydomieji savumai buvo pamiršti ir tuos savumus ėmė taikinti pačioms mumijoms, neva turinčioms ypatingų magiškų galių. Ligos ėmė gydyti mirtimi, ir susidarė nuomonė, kad lavonai yra galingi ir universalūs vaistai. Kai kurie gydytojai išrašydavo ligoniams gerti numirėlių kraujo, kiti labiau mėgo maltus kaulus, o popiežiaus Klimento V gydytojas Giui de Klaviaks manė, kad, vartojant maistui lavonus, galima išvengti daugelio sunkių ligų. Karalius Pranciškus I, sekdamas gydytojų nurodymais, kiekvieną rytą priimdavo šaukštą maltos mumijos su rabarbaru kompotu.

Bet greitai su importu Europon egiptiečių mumijų susidarė keblumų. Pirmą — tai patys egiptiečiai nebenorėjo jų išleisti, nes pradėjo bijoti, kad europiečiai, bevalgydami Egipto karalius ir didikus, įgis magišką valdžią Egiptui. Antra vertus — Europos gydytojai

pastebėjo, kad į Europą dažnai atveždavo nusikaltėlių arba nuo maro mirusių žmonių kūnus.

Europos gydytojai ėmė patys fabrikuoti mumijas, ir dar iki šių laikų yra išlikęs vienas jų gamybos „receptas“. „Paimkite jauna, rudais plaukais ir balta oda žmogų ir maitinkite jį vaisiais iki trisdešimties metų amžiaus. Paskui paskandinkite jį pripildytame medumi ir įvairiais prieskoniais inde ir užlakuokite jį. Po 120 metų gausite medicinišką mumiją, gydančią nuo įvairiausių ligų“.

Kiti specialistai, nenorėdami laukti 120 metų, rekomendavo paprastesnę mumijoms gaminti būdą iš ką tik mirusių žmonių kūnų. Paracels'as manė, kad geriausią medicinišką efektą duoda ką tik pakartų žmonių kūnai. Tos pat nuomonės laikėsi imperatoriaus Rudolfo II dvaro gydytojas Oswald'as Krol'is, pridėdamas, kad pakartasis turi būti rudais plaukais ir rekomenduodavo sumaišyti sumaltą mumiją su baltu vynu — kad užmuštų nemalonų skonį.

Įdomiausia yra tas, kad dar 1934 metais Austrijos vaistinėse buvo galima gauti vaistų pagamintų iš sausų ir sumaltų mumijų.



Feder. Internationale Pharmaceutique visuotinis susirinkimas Berlyne 1939 m. rugpiūčio 27—30 d.

Pirmą sykį šiais metais FIP susirinkimas įvyksta Vokietijoje. Susirinkimo vieta paskirta graži valstybės sostinė — Berlynas. Nors dar keli mėnesiai skiria mus nuo susirinkimo dienos, tačiau šiam svarbiam įvykiui jau dabar reikia griebtis paruošiamųjų darbų.

Jeigu mūsų kraštui šiais metais tenka pamatyti savo sostinėje Tarptautinės Vaistininkų S-gos atstovus, tai svečiai turi gauti vieną didelį išpūdį, būtent, kad *vokiečių vaistinė turi naujų laikų pobūdį*. Ji yra valstybės pripažinta, kaip viena iš svarbiausių sveikatos institucijų, kaipo tautos sveikatos nešėja, jos vedėjui, vokiškam vaistininkui tenka viešosios teisės uždavinys didelio svarbumo, vokiečių vaistinė bazuoja ant farmacijos mokslo ir ilgametės praktikos fundamento. Mes pageidaujame, kad ir viso pasaulio farmacijai būtų skiriama ši padėtis valstybės viešajame gyvenime, ši pažanga mokslo ir profesijos srity, nes tai yra tautos išsivystymo, sveikatinimo interesas.

Dėl šių priežasčių mūsų svečių laukia programa, kuri parodys vokiško vaistininko gyvenimą, kuri duos progos susipažinti su vokiečių valstybinėmis įstaigomis, kurios, suprasdamos vaistinės svar-

ba, parodo ypatingą susidomėjimą tarptautiniam vaistininkų susirinkimui. Tokiu būdu mūsų svečiai gaus stiprių ir vaisingų išspūdžių ir impulsų bei akstinių pildyti savo viešą uždavinį — kelti savo tautiečių gerovę ir sveikatą.

Bendrai mūsų programa atrodo šitaip. Valdybos posėdis ir spaudos atstovų priėmimas įvyks jau rugpjūčio 26 d. Kitos dienos priešpirtis skiriamas vainikui uždėti prie valstybės Garbės Paminklo. Ten bus minimi ir visi žinomi ir nežinomi kolegos, kurie mirė visų kraštų kovos laukuose. Po to bus atidaromas posėdis Vokiečių Reichstago salėje, kuriame kalbės Vidaus Reikalų Ministro bei Tautos Sveikatos Departamento atstovai, FIP pirmininkas ir Valstybės vaistininkų vadai.

Rugpjūčio 28 d. bus „*mokslo diena*“. Kalbės mūsų profesijos mokslo atstovai, bus pažymėta ir nuolatinio lavinimosi ir praktikos srityje svarba. Po pietų bus *Berlyno Miesto priėmimas*.

Rugpjūčio 29 d. bus „*praktinės farmacijos diena*“, ypač galenikos. Čia bus parodyta, kad vaistinėje negalima apsieiti be svarbios srities — be vaistų pagaminimo, ir kad vaistininkas šioje savo pačioje pirmą kartą srityje užkariavo naujus kelius ir gali užkariauti dar naujesnius. Vakare bus *valstybės valdžios priėmimas*, kurio visi dalyviai turėtų laukti su didžiausiu susidomėjimu.

Rugpjūčio 30 d. skiriama *profesinei politikai*. Bus daromas vaistinių sistemų įvairiuose kraštuose sulyginimas. Vakare įvyks iškilmingas *uždarymo posėdis*. Po to vokiečių vaistininkijos bus suruoštas banketas.

Rugpjūčio 31 d. ekskursija autobusais į Berlyno apylinkes. Svečiai pamatys auto-kelį, darbo stovyklą prie Werbellin ežero, didžiausią pasaulyje laivų kėlimo įrengimą prie Niederfinow. Grįšime į Berlyną per Freienwalde kurortą. Daugelis užsienio svečių panorės pamatyti ir daugiau vokiečių darbo vietų bei gamtos grožybių. Vokiečių vaistininkija čia pagelbės visokiais būdais. Gal būt, įvyks ir bendra ekskursija į Frankfurt a. M. apžiūrėti ten naujai įrengto vokiečių vaistinių muziejaus. Ten galima bus pamatyti ir garsias chemijos-farmacijos industrijos įmones. Čia negalima praleisti progos pasivažinėti Reino upe.

Vokietijos vaistininkai tikisi, kad į susirinkimą atvyks kuo daugiau FIP narių su savo poniomis. Jiems bus ypač malonu suteikti svečiams iš viso pasaulio širdingą priėmimą ir malonų laiko praleidimą Vokietijoje.

Tie kolegos, kurie nori dalyvauti susirinkimo programoje, turėtų kreiptis į susirinkimo paruošiamąjį komitetą Berlin-Charlottenburg 2, Carmerstrasse 3. Jiems iš ten bus pasiūstas pakvietimas ir provizorinė programa.



NAUJI MOKSLO DAKTARAI

● 2019 m. rugpjūčio 30 d. doktorantė Indrė Šveikauskaitė apgynė mokslo daktarės disertaciją LSMU Farmacijos mokslo krypties tarybos posėdyje.

Disertacijos tema:

Nešiklių prigimties bei fizinių ir cheminių aktyviklių įtakos amorolfino ir naftifino pernašai į žmogaus nagą vertinimas.

Disertacija rengta 2014–2019 metais Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Klinikinės farmacijos katedroje.

Mokslinis vadovas

prof. dr. Vitalis Briedis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Pirmininkė

prof. dr. Lina Raudonė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Nariai:

prof. dr. Sonata Trumbeckaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

prof. dr. Skaidra Valiukevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Vytas Martynaitis (Kauno technologijos universitetas, technologijos mokslai, chemijos inžinerija – T 005);

prof. dr. Ruta Muceniece (Latvijos universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Praktinė ir teorinė reikšmė. Nagų lakams modeliuoti pritaikytas eksperimentinis planavimas, kuris leido sumažinti eksperimentų skaičių ir kryptingai vystyti nagų lakų formuluotes. Pasirinkto metodo tinkamumas įvertintas praktiškai atliekant sumodeliuotų nagų lakų sudėties optimizavimą. Sukurtas optimizacijos modelis gali būti pritaikytas vystant hidrofobinių polimerų pagrindu gaminamus nagų lakus su lipofilinėmis vaistinėmis medžiagomis.

Atlikta cheminių aktyviklių atranka, leido įvertinti jų tinkamumą skatinant amorolfino ir naftifino skvarbą į nagus. Pritaikytos efektyviosios skysčių chromatografijos metodikos leidžia atskirti amorolfino ir naftifino nuo galimų žmogaus nagų komponentų. Tai sukūrė prielaidas patikimai vertinti cheminių ir fizinių aktyviklių įtaką amorolfino ir naftifino skvarbai į žmogaus nagą.

Ex vivo ir *in vitro* skvarbos į nagą tyrimų rezultatai patvirtino, jog formuluočių sudėtis turi įtakos amorolfino ir naftifino kaupimuisi nage. Nustatyta, jog sumodeliuo-



tos mikroemulsijos nėra tinkamas nešiklis amorolfino ir naftifino skvarbai į gilesnius nago sluoksnius.

Įvertinta, jog frakcinio CO₂ lazerio suformuojami mikrokanalai bei tioglikolio rūgšties esdinantis poveikis turi statistiškai reikšmingą poveikį amorolfino ir naftifino skvarbai į žmogaus nagus. Skvarba padidėja, jeigu panaudojamas šių metodų sąveikaujantis poveikis. Vertinant cheminių aktyviklių įtaką, nustatyta, jog modelinė žmogaus nagų nuokarpų sistema yra patikimesnė nei galvijų nagų modelis, kadangi gaunami atsikartojantys ir statistiškai reikšmingi rezultatai.

Disertacinio darbo metu išvystyti ir pritaikyti skvarbos į nagą aktyvinimo modeliai gali būti panaudojami praktiniame onichomikozės gydyme, siekiant užtikrinti efektyvią amorolfino ir naftifino pernašą į žmogaus nago sluoksnius.



LFS sveikina naują mokslo daktarę ir linki tolimesnės sėkmės mokslinėje ir pedagoginėje veikloje!

LFS Valdyba

NAUJI MOKSLO DAKTARAI

● 2019 m. birželio 28 d. doktorantė Gabrielė Balčiūnaitė apgynė mokslo daktarės disertaciją Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto Mokslo taryboje.

Disertacijos tema: Lektinų, išskirtų iš *Echinacea purpurea* (L.) Moench šaknų, kiekio, kokybės bei poveikio pelių imuninės sistemos reakcijoms tyrimas.

Daktaro disertacija, Medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija (M 003), Kaunas, 2019

Disertacija rengta 2014–2019 metais Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos Farmacijos fakulteto, Farmakognozijos katedroje.

Mokslinė vadovė

prof. dr. Nijolė Savickienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Konsultantas

dr. Gintautas Tvirblis (Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centras, Biotechnologijos institutas, gamtos mokslai, biochemija – N 004).

Disertacija ginama Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Farmacijos mokslo krypties taryboje:

Pirmininkė

prof. dr. Vilma Petrikaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).

Nariai:

prof. dr. Ramunė Morkūnienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

prof. dr. Andriejus Tėvčikovas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

doc. dr. Rasa Tūkienė (Vytauto Didžiojo universitetas, gamtos mokslai, biochemija – N 004);

dr. Jānis Kūka (Latvijos organinės sintezės institutas (Latvija), medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003).



Disertacinio darbo anotacija

Rausvažiežių ežiulių (*Echinacea purpurea* (L.) Moench) šaknyse kaupiami polisacharidai, kavos rūgšties dariniai, lipofiliniai alkilamidai, eterinio aliejaus įvairūs komponentai ir kiti junginiai. Tyrimais *in vivo* ir *in vitro* įrodyta, kad *Echinacea purpurea* (L.) Moench imunomoduliacinis poveikis susijęs su vaistinėje augalinėje žaliavoje kaupiamais kavos rūgšties dariniais ir polisacharidais.

Atliktų tyrimų metu buvo pastebėtas rausvažiedžių ežiulių etanolinės tinktūros hemagliutinacinis aktyvumas. Šis poveikis yra būdingas glikoproteinams lektinams, tačiau nebuvo atlikti išsamesni rausvažiedžių ežiulių vaistinės augalinės žaliavos lektinų tyrimai. Taip pat nėra duomenų apie *Echinacea purpurea* (L.) Moench lektinų išskyrimą, kiekinę ir kokybinę sudėtį bei poveikį imuniniam atsakui.

Darbo tikslas – rausvažiedžių ežiulių (*Echinacea purpurea* (L.) Moench) lektinų kiekinės–kokybinės sudėties nustatymas bei jų poveikio pelių imuninės sistemos reakcijoms *in vivo* ištyrimas. Gauti tyrimų rezultatai parodė, kad iš vieno gramo šviežios šaknų žaliavos galima išskirti $1820,0 \pm 0,03$ μ g baltymų, iš kurių 0,04 proc. sudaro lektinai. Identifikuoti du LysM lektinų klasės ~ 40 kDa dydžio LysM domenus turintys glikoproteinai, prisitvirtinantys prie membranos per glikozilfosfatidilinozitolį ir pasižymintys specifiskumu laktozei, D-manozei ir D-galaktozei. Nustatyta *Echinacea purpurea* (L.) Moench šaknų lektinų sukelta pelių antrinio imuninio atsako stimuliacija.



LFS sveikina naują mokslo daktarę ir linki tolimesnės sėkmės mokslinėje ir pedagoginėje veikloje!

LFS Valdyba

VAISTININKĖS BRIGITOS DARGINAVIČIENĖS-TREPENAITYTĖS PRISIMINIMAI APIE KUNIGĄ RIČARDĄ MIKUTAVIČIŲ



POTĖPIS KUNIGO RIČARDO MIKUTAVIČIAUS PORTRETUI

Aldona Cimbolaitė

*Melsvos akys ne kūne,
o erdvėje,
šalia pasaulio –
pažinimo stebukle,
laimės tartyje,
kurią kiekvieną akimirką
prarandu -*

Iš rinkinio „Šviesos spalvos“

2003 m. kunigo Ričardo MIKUTAVIČIAUS penktosioms tragiškos žūties metinėms išleista Viktoro RUDŽIANSKO etiudų knyga „GYVENĖS IR MŪŠŲ GYVENIMUS“. Joje nėra, kas „buvo labai labai malonu, miela, gražu ir gal net būtina“. Šis etiudas yra mėginimas tai padaryti.

Prisimindami kunigą, poetą, mąstytoją Ričardą Mikutavičių, sugrįžkime į 1995 metus. Plačiai paminėtas jo šešiasdešimtmečio jubiliejus. Pasiiekta aukščiausia viršūnė, nuo kurios jau daugiau žvelgiama ne į ateitį, o į praeitį, į nueitą kelią, į pragyventus metus.

Ne pragyventų metų skaičiumi matuojamas gyvenimas. Ričardo Mikutavičiaus gyvenimas - tai

nuveikti dideli darbai Dievui, Tėvynei, kultūrai, žmogui.

Tai dvasinė branda, teologijos licenciato disertacija, beveik keturi dešimtmečiai ganytojiško darbo Eržvilko, Kelmės, Panevėžiuo, Žeimelio, Lauksodžio, Seredžiaus, Tytuvėnų, Babtų, Kauno Vytauto Didžiojo ir Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) bažnyčių parapijose, nuniokotų šventovių atstatymas, remontas, restauracija.

Tai keturi filosofinės ir religinės poezijos rinkiniai: „Kad Lietuva neišsivaikščiūtų“, „Poterių upė“, „Šviesos spalvos“, „Žaizdos metafizika“, – savita bendravimo su Dievu, su savimi, su žmogumi išraiška.

Tai dvasininko ir visuomeniško žmogaus populiarumas, žmonių pagarba ir dėkingumas, pilni tikinčiųjų (ir ne tik) Dievo namai, kur jis kunigauja, aukoja šv. Mišias, bet kartu ir kai kurių Bažnyčios hierarchų netolerancija.

Nuo šešiasdešimtmečio viršūnės mintimis sugrįžtama į gyvenimo pradžią, į vaikystę, iš kurios visi ateiname. Vaikystės įspūdžiai didžiąja dalimi daro įtaką asmenybės brendimui. Juos kaip kamuolį išvyniojame gyvenimo labirinte.

Ričardas Mikutavičius prisimena, kaip nuo mažens tarnavo Mišioms Kauno Šv. Antano bažnyčioje ir jau ankstyvoje jaunystėje apsisprendė tapti kunigu.

Prisimena ir savo pirmąją meilę. „Tai buvo septintaisiais mano gyvenimo metais. Mes buvome pirmokai, ir aš parašiau savo klasės draugei, su kuria sėdėjome viename suole, pirmoji meilės laiškučių. Jos vardas buvo Brigita. Dabar jį yra vienos iškilios Kauno vaistinės provizorė vedėja, ir mes kartais susitinkame, bendraujame. Aš esu pakrikštijęs jos vaikus ir anūkus. Tai toks gražus, mielas praeities prisiminimas, kurį, kiekvieną kartą susitikę, palydime su šypsniu. Tai buvo labai labai malonu, miela, gražu ir gal net būtina“. (Pirmadienis. Nr. 5 (107), 1995 m. sausio 30 - vasario 5 d.).

Tai buvo BŪTINA! Jautriai, talentingai Ričardo Mikutavičiaus prigimčiai. Kad atsivertų akys ir širdis grožiui. Kad išaugtų sparnai kūrybai dideliems užmojams.

Brigita, ar žinotai, kad buvai pirmoji Ričardo Mikutavičiaus meilė? - klausiu savo vaikystės

draugę Brigitą Darginavičienę, buvusią Trepenaitę.

Ne, nežinojau.

O kada sužinojai?

Kai perskaičiau «Pirmadienio» laikraštyje šį Ričardo Mikutavičiaus prisipažinimą, pasijutau labai pamaloninta, o dar daugiau – nustebinta.

Ši žinia ir tave turėjo nukelti į vaikystės metus.

Kokį prisimeni Ričardą Kauno 15-ojoje pradinėje mokykloje?

Aiškliai prisimenu karo metų vaikystę, 15-ąją pradinę mokyklą ir kai kuriuos klasės draugus. Ričardas buvo gražus, simpatiškas berniukas. Visada švarus ir gražiai aprengtas. Jis savo elgesiu, protu labai skyrėsi nuo bendraamžių ir, aišku, patiko mergaitėms. Buvo guvus, judrus, bet neišdykęs. Pajutau jo vaikišką dėmesį man, tačiau aš buvau labai nadržasi ir bijojau parodyti, kad ir jis man patinka. Tas paslaptingas gražus jausmas man buvo labai mielas visą gyvenimą.

Kada ir kur pirmą kartą sutikai Ričardą, jau išventintą į kunigus? Ar jis tave pažino po tiek metų?

Metai bėgo, vaikystė praėjo ir mūsų keliai ilgam išsiskyrė. Aš baigiau vidurinę mokyklą, po to – KMI Farmacijos fakultetą. Ištekėjau, auginau vaikus, dirbau. Jis tapo kunigu. Kad ir kaip būtų keista, tame pačiame Kaune jaunystės metais mes nesusitikome, o kai išvažiavo į provinciją – tuo labiau.

Kartą mano suaugusi duktė buvo pamergė draugės vestuvėse. Sutuoktuvės vyko Babtų bažnyčioje. Kai ji parodė man vestuvių nuotraukas, aš pažinau Ričardą Mikutavičių ir papasakojau jai, kad tai buvęs mano klasės draugas ir jam jaučiau simpatiją. O dukra išreiškė savo ir kitų vestuvinių susižavėjimą matytų kunigu, kaip jis jautriai, įdomiai, gražiai kalbėjo ir laimino jaunosius, net visus pravirkdė.

Kai Ričardą Mikutavičių paskyrė į Kauną, į Vytauto bažnyčią, man labai parūpo jį pamatyti. Prikalbinau savo vyrą važiuoti drauge. Vyko vakarinės pamaldos, aš jose dalyvavau. Visą laiką labai jaudinausi, ar jis mane pažins. Vis dėlto praėjo keturiasdešimt devyneri metai. Po pamaldų nuėjau į zakristiją. Ten buvo daug interesantų. Aš atsistoju eilės pabaigoje. Norėjau, kad nebūtų jokių pašalinių žmonių. Kai likome dviese, aš atsisėdau prieš jį ir, pažiūrėjusi tiesiai į akis, paklausiau, ar jis mane pažįsta. Praėjo gal dvi sekundės, ir jis sušuko: „Brigita!“ Paskui apsikabino ir apibėrė klausimais: ką aš baigiau, ką veikiu, apie vyrą, vaikus ir t.t. Pajutau didži-

ulę palaimą ir ilgai negalėjau atsigauti. Aš atvedžiau savo vyrą, supažindinau, paprašiau pakrikštyti anūkę.

Kokie kiti buvo jūsų susitikimai?

Kai vesdavau anūkę į darželį, tekdavo eiti pro Įgulos bažnyčią. Ten rytais dažnai jį matydavau triūsiantį apie remontuojamą bažnyčią. Kartais užėdavau į vidų ir ten prie ilgo stalo mes pasišnekučiuodavome apie gyvenimą, darbą, bėdas.

Kai Ričardas Mikutavičius šventė savo šešiasdešimtmetį, ir, laikraštyje perskaičiusi jo interviu, sužinojau, kad jis mane pavadino savo pirmąja meile, išdrįsau jį pasveikinti jubiliejaus proga. Iškepiu savo „firminį“ morengų tortą, parašiau vaikišką atviruką, nupirkau gėlių puokštę ir nuėjau į Įgulos bažnyčią. Zakristijoje buvo dar du kunigai. Aš jį pasveikinau, o jis pristatė mane kunigams. Dar vienas įsimintinas susitikimas įvyko kai žuvo mano duktė. Žinoma pirmiausia kreipiausi į Ričardą Mikutavičių. Jis išklaušė mano išpažintį, aukėjo Mišias, suteikė palaiminimą prie dukros karsto ir pašventino kapą.

Kada paskutinį kartą jį matei?

Kai buvo subjaukota Įgulos bažnyčia, aš užėjau pareikšti užuojautos. Kunigas buvo toks susijaudinęs, sutrikęs, kad buvo gaila į jį žiūrėti.

Vėliau, Ričardui Mikutavičiui žuvus, atsisveikinau prie jo karsto. Prie kapo dažnai ateinu, uždegu žvakutę ir pamąstau apie tai, kad Dievas leido man daugiau pažinti šį nuostabų žmogų.

Dabar jau žinome, kokie buvo paskutiniai treji Ričardo Mikutavičiaus metai ir jo tragiška lemtis. Jei jis nebūtų paviešinęs penkiasdešimt trejus metus savyje išnešiotos pirmosios meilės paslapties, ji būtų dingusi su jo smurtine mirtimi. Nei Brigita, nei jo biografai nebūtų jos sužinoję.

Ant šešiasdešimtmečio aukštumos atskleidžiama pirmoji meilė. Žiūrint į jubiliejinių gėlių jūrą, prisimenami motinos žodžiai: „Kai daug gėlių per tavo gimtadienį, tai žinok, kad netoli varpai“. Tad pradėdi galvoti apie Ričardo Mikutavičiaus savo likimo nuojautą. „Viešpatie! (...) ar tau, kaip ir man, žmogaus likimas?“ („Likimas“)

Įdomi dar viena sąsaja. Toje vietoje, kur vaikystėje gyveno Brigita, dabar gyvena AB „Lietuvos energija“ generalinis direktorius Rymantas Juozaitis. Jis yra leidinio penktosioms Ričardo Mikutavičiaus tragiškos žūties metinėms „Gyvenęs ir mūsų gyvenimus“ pagrindinis rėmėjas.

Ar tai nėra Apvaizdos šviesos poveikio tąsa per nemirtingąją Richardo Mikutavičiaus sielą?

„Šeiminkė“, 2004 m. kovo 24 d. Nr. 12



97,4%

didmenos klientų nurodė, kad
yra patenkinti bendradarbiavimu
su Tamro*



Norite sužinoti daugiau? Susisiekiite:

Eglė Pietarytė 8 (698) 433 82, egle.pietaryte@tamro.com
Linas Stulgaitis 8 (662) 229 44, linas.stulgaitis@tamro.com



PIETŲ AFRIKOS NACIONALINIS FARMACIJOS MUZIEJUS

Pietų Afrikos farmacijos draugijos (PSSA) Taryba 1950 m. nusprendė įkurti Nacionalinį farmacijos muziejų, o du šios tarybos nariai – Bennetas Jacobsonas ir Aaronas Krameris – buvo paskirti rinkti kolekciją.

Kuratoriumi buvo paskirtas profesorius Chrisas Price'as. Tačiau kelionės į Johannesburgą jam buvo problema ir kuratoriaus pareigas perėmė farmacijos mokyklos vadovas A. H. Bridge'as. Jis įsitraukė į kolekcijos kūrimą. Tačiau dėl didelio užimtumo 1957 m. atsistatydino.

1958 m. kuratoriumi buvo paskirtas Julius Israelsohnas. Per beveik 40 metų Julius sukūrė didelę vaistinių eksponatų kolekciją, atspindinčią farmacijos istoriją Pietų Afrikoje nuo 1800-ųjų pradžios. Ją sudaro maždaug 1000 knygų, jų tarpe „Farmakopėjos“, „Britų farmakopėjos kodeksas“, „Martindales“, žinynai ir vadovėliai. Kai kurios knygos yra nuo 1600 metų. Jis taip pat įkūrė kvėpalų muziejų ir surinko daugiau nei 900 augalinių medžiagų, naudojamų Pietų Afrikos tradicinėje medicinoje.

1997 m. PSSA būstinė persikėlė į Pretoriją ir Nacionalinė vykdomoji taryba nusprendė, kad jie neturi nei lėšų, nei vietos muziejui įrengti.

Pietų Afrikos nacionaliniame vaistinių muziejuje saugoma daug eksponatų, kuriuos vaistininkai naudojo prieš prasidedant farmacijos pramonei. Ši muziejų įsteigė ir prižiūri vaistininkai, norėdami išsaugoti profesijos istoriją ir paveldą.

Ekspozicijoje yra visa įranga, žaliavos ir produktai, kuriuos vaistininkai naudojo gaminti vaistus pagal gydytojų receptus. Johannesburgo receptų knygos datuojamos 1886 m., kai po „aukso karštligės“ buvo atidaryta pirmoji vaistinė.

Kuratorius Ray Pogir yra pensininkas vaistininkas, turintis aistrą profesijai. Jis demonstruoja metodus ir įgūdžius, kurių prirėkdavo tablečių, kapsulių, miltelių, tepalų, žvakučių ir mišinių gamybai ligoninėje.

Seniausi eksponatai datuojami XVI-XVII amžiais. Jie muziejui buvo paaukoti iš privačių kolekcijų. Jie yra priminimas apie vaidmenį, kurį vaidino vaistininkai.

Ekspozicijoje yra apie 700 vaistų, kuriuos naudojo tradiciniai gydytojai Pietų Afrikoje.

Muziejaus kolekcija yra unikali ir tarptautiniu mastu laikoma viena geriausių tokio tipo.

Susisiekti su muziejaus kuratoriumi R. Pogir'u dėl vizito galima elektroniniu paštu: raypogir@pssasg.co.za



80th FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences

Seville, Spain
13 - 17 September 2020

Second Announcement



Lietuvos farmacijos sąjunga organizuos farmacijos mokslininkų ir vaistinininkų išvyką į FIP **Farmacijos mokslų ir praktikos 80-ąjį kongresą, kuris vyks Sevilijos mieste (Ispanija) 2020 m. rugsėjo 13-17 dd.** LFS kviečia kolegas iš anksto planuoti komandiruotę arba atostogas vykti kelti savo profesinę kvalifikaciją šiame tarptautiniame forume. Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į LFS būstinę el. paštu: taredas@gmail.com, mob. tel. 868714474 iki gegužės 1 d.

LFS Valdyba



7th FIP Pharmaceutical Sciences World Congress (PSWC)

Montreal, Canada
22-27 May 2020

Smart therapeutics for a complex world

